

Reformaatio
1500-luvun
Pohjanmaalla s. 8

Pyhä Petrus Canisius
– katekismusten isä s. 10

Pääsiäinen
Röglessä s. 12

Pyhän isän saarna
pääsiäisvigiliassa
s. 6

FIDES

KATOLINEN HIIPPAKUNTALEHTI • KATOLSKT STIFTSBLAD • CATHOLIC DIOCESAN MAGAZINE • No. 4 • 13.4.2018

*Kristus nousi kuolleista!
Totisesti nousi!*

Uutisia • Oremus • Artikkeleita • Nuorille • På svenska • In English • Ohjelmat

Pääkirjoitus

Kardinaalihyveitä

Mainzin emerituspiispan, kardinaali Karl Lehmannin elämäntyon muisteleminen (s. 20) nostaa esiin meidän aikanamme ikävä kyllä vähän vieraaksi käyneen ajatuksen, nimittäin sen, ettei inhimillinen toiminta saisi olla vastakkainasettelun lietsomista, vaan ennen muuta siltojen rakentamista. Uhkakuvien esillä pitäminen ja toisella tavalla ajattelevien mustamaalaminen ei edistä minkään hyvän syntymistä tai kehittymistä.

Ihmislouktoon kuuluu luovuttamattomalla tavalla sisäänrakennettu pyrkimys toisen ymmärtämiseen ja toisen puolesta toimimiseen. Siihen meidät velvoittaa yhteinen ihmisyytemme, se, että jokainen meistä kantaa itsessään lähtemättömästi Jumalasta peräisin olevaa yhtäläistä arvokkuutta.

Ei, en tarkoita sitä, ettei ihminen saisi seistä oman vakaumuksensa takana, päinvastoin. Olennaista on juuri se, että jokaisella ihmisellä on oikeus ja vapaus muodostaa oma käsityksensä maailmasta ja omat periaatteensa ja että toisten ihmisten, koko yhteiskunnan on kunnioitettava tätä vapautta. Tämä ensisijaisesti yksittäiselle ihmiselle ja toisaalta perheyhteisölle kuuluva oikeus on yhteiskunnallisen järjestyksen kulmakivi. Yksilöltä se kuitenkin edellyttää myös totuuden tunnustamista ja vastavuoroista toisten mielipiteiden kunnioittamista. Eri mieltä saa olla, mutta sen ei pitäisi johtaa siihen, että toisella tavalla ajattelevaa ihmistä ei kunnioiteta.

Kardinaali Lehmann varoitti nykyihmisiä kiinnittymästä liikaa tähän hetkeen, tähän maailmaan, tämänpuoleiseen. Hän uskoi vilpittömästi siihen, että "uudistuksen on tultava syvältä uskosta, toivosta ja rakkaudesta". Siinä lienee avain siltojen rakentamiselle: luottamusta ihmisten välille syntyy vain, jos nostamme katsemme pois maasta ja katsomme yhdessä eteen- ja ylöspäin. Tämä käy hyväksi ohjenuoraksi monenlaisiin tilanteisiin niin pienessä kuin suuressakin mittakaavassa.

Ilman teologisia hyveitä, uskoa, toivoa ja rakkautta ihmisen elämä ja hänen maailmankuvansa jää aina jollakin tavalla torsoksi. Hän ei pääse ylittämään tämän maailman ja tämän ajan rajoja eikä hän pysty luottamaan siihen, että pääsiäisen sanoma, Kristuksen lopullinen voitto kuolemasta, on tarkoitettu hänellekin. Tämän todellisuuden näyttäminen lähimmäisillemme on jokaisen kristityn tehtävä.

M. Tervaportti

Ajankohtaista

Jeesus-lapsen Teresan ja hänen vanhempiensa reliikit Pohjoismaiden kiertueella

Pyhän Jeesus-lapsen Teresan ja hänen pyhien vanhempiensa Louis ja Zelig Martinin reliikit, joita on kierrätetty eri puolilla maailmaa yli 60:ssa eri maassa, saapuvat vihdoin ensi syksynä uskovien kunnioitettavaksi myös Pohjoismaihin. Suomessa reliikit kulkevat seuraavasti:

TO 25.10.2018 Saapuminen Pohjois-Norjasta Oulun tai Rovaniemen kautta.

PE 26.10.2018 Matka Suomi-neidon halki ja saapuminen illalla Turkuun.

LA 27.10.2018 Vastaanotto-seremonia Turussa.

SU 28.10.2018 Pyhän Henrikin katedraalissa Helsingissä.

MA 29.10.2018 Espoon Karmeliittaluostarissa. Illalla lähtö Tukholmaan.

Reliikkien vierailun pohjoismaisessa koordinaatioryhmässä Suomea edustaa veli Gabriel Salmela OP.

KATT

Hiippakunnan pyhiinvaellus Köyliöön

Pilgrimsvandring till Kjulo | Pilgrimage to Köyliö
15.-17.6.2018 (ks. sivu 4)
(Messu | Mässa | Holy Mass: 17.6. klo 13.)

Hiippakuntajuhla Pyhän Laurin kirkossa Lohjalla

Stiftsfest i Lojo kyrka | Diocesan Feast in Lohja Church
Lauantaina 11.8.2018 klo 11 (lördag; Saturday)

Lisätietoja seuraavassa lehdessä ja seurakunnista.
Mera information i nästa Fides och i församlingarna.
More information in the next Fides and in the parishes.

FIDES

Katolinen hiippakuntalehti
Katolskt stiftsblad
Vuosi 2018
81. vuosikerta

Päätoimittaja/Huvudredaktör
Marko Tervaportti

nro	dl	ilmestyy
5	30.4.	11.5.
6-7	28.5.	8.6.
8	30.7.	10.8.
9	3.9.	14.9.
10	1.10.	12.10.
11	29.10.	9.11.
12	3.12.	14.12.

Toimitus ja tilaukset
Katolinen tiedotuskeskus
Pyhän Henrikin aukio I B
00140 Helsinki

Redaktion och prenumeration
Katolsk informationstjänst
Sankt Henriksplatsen I B
00140 Helsingfors

Puhelin/Telefon 09-6129470

Katolisella tiedotuskeskuksella ei enää ole fax-numeroa. Katolsk informationstjänst har inget fax-nummer längre. The Catholic Information Centre has no fax number any more.

Pankkiyhteys/Bankförbindelse:
(IBAN) FI98 8000 1901 2425 53
(BIC) DABAFIHH.

Ilmestyy 12 kertaa vuodessa.
Vuonna 2018 vuosikerran hinta 44 e, ulkomaille 49 e. / Utkommer med 12 nummer årligen. 2018: prenumeration 44 e, till utlandet 49 e.

Paino / tryck:
I-print Oy, Seinäjoki

Internet
katolinen.fi > fides
fides@katolinen.fi

Osoitteenmuutokset ja ilmoitukset / Addressförändringar och annonser
info@katolinen.fi

Sisällys

- 2 Pääkirjoitus
- 3 Uutisia ja ajankohtaista
- 4 Ajankohtaista
- 5 Sunnuntait ja juhlapyhät
Rukouksen apostolaatti
- 6 Paavi Franciscuksen saarna
pääsiäisvigiliassa
- 7 Rauhan hedelmät – Paavin
Urbi et orbi -viesti pääsiäisenä
- 8 Reformaatio 1500-luvun Pohjanmaalla
- 10 Pyhä Petrus Canisius
— katekismusten isä
- 11 Ajatuksia uskonnonopetuksesta
- 12 Pääsiäinen Röglessä
- 13 Caritas-kuulumisia
- 14 Welcoming Team Activities:
Presentation of the education and
communication work of the Diocese
- 15 Marko "Pitkis" Pitkäniemi –
riddarkandidat
Manuel Airava – vill verka som
katolik i diasporan
- 16 Prästriddaren fader Anders Hamberg
Lukijoilta: Elämän pituinen matka
- 17 Ilmoituksia
- 18 Seurakunnat ja ohjelmat
- 20 Kardinaali Karl Lehmann

Kannen kuva: Pääsiäisyön vigilia Pyhän Henrikin katedraalissa 2018.
Kuva: Marko Tervaportti

Uutisia ja ajankohtaista

Paavi Baltiaan syyskuussa

Vatikaanin lehdistöosasto on vihdoin vahvistanut paavi Franciscuksen Baltian matkan ajankohdan. Lehdistöosaston johtajan Greg Burken antamassa tiedotteessa kerrotaan paavin otaneen kiitollisena vastaan "Baltian maiden valtionpäämiesten ja piispojen kutsun tehdä apostolinen vierailu Baltiassa 22.-25. syyskuuta 2018, vierailun Liettuan Vilnassa ja Kaunasissa, Latvian Riiassa ja Aglonassa sekä Viron Tallinnassa. Vierailun ohjelma julkaistaan lähiaikoina."

Viron apostolisen administratuurin mukaan paavi vierailee Tallinnassa tiistaina, 25. syyskuuta 2018. Vierailua varten avattu vironkielinen sivusto löytyy osoitteesta <https://paavsteestis.ee>.

KATT/Vatican News

Kardinaali Karl Lehmann on kuollut

Mainzin emerituspiispa ja Saksan piispainkokouksen entinen puheenjohtaja, kardinaali Karl Lehmann on kuollut. Hän kuoli varhain sunnuntaiamuna 11.3.2018 81-vuotiaana.

Kardinaali Lehmann oli yksi vaikutusvaltaisimpia saksalaisia kirkonmiehiä toisen maailmansodan jälkeen ja vaikutti merkittäväällä tavalla katolisen kirkon kehittymiseen Saksassa piispainkokouksen puheenjohtajana ja arvostettuna teologina. Suomessa Karl Lehmann muistetaan erityisesti siitä, että hän toimi entisen oppilaansa, piispa Teemu Sipon SCJ piispanvihkimyksessä pääkonsekraattorina. Lisää sivulla 20.

Rauha hänen sielulleen.

KATT

Gaudete et exsultate – paavin uusi kehotuskirje

Maanantaina 9. huhtikuuta 2018 julkistettiin paavi Franciscuksen uusi kehotuskirje *Gaudete et exsultate* (Iloitkaa ja riemuitkaa). Kehotuskirje käsittelee kutsua pyhyteen nykymaailmassa. Siinä on viisi lukua: I. kutsu pyhyteen; II. kaksi "pyhyden vihollista" (gnostilaisuus ja pelagiolaisuus); III. Jeesuksen antama valo (Matt. 5 autuaaksijulistukset ja Matt. 25:31-46 se, minkä perusteella meidät tuomitaan); IV. pyhyden ominaispiirteitä nykymaailmassa; V. taistelu, valvominen ja erottaminen.

Yksi kirkon keskeisistä tehtävistä on auttaa ihmisiä olemaan pyhiä. Kehotuskirjeessä *Evange-*

lii gaudium paavi Franciscus kirjoitti, että kaikki uskovat on kutsuttu olemaan missionaarisia opetuslapsia. *Gaudete et exsultate* käsittelee lähetystehtävää, suhdetta Jeesukseen Kristukseen: Jeesus ei vain kutsu meitä pyhyteen, vaan antaa armonsa kautta meille mahdollisuuden tulla pyhiksi.

Gaudete et exsultate löytyy Vatikaanin internetsivulta www.vatican.va italiaksi, englanniksi, saksaksi, espanjaksi, ranskaksi, puolaksi ja portugalkiksi. KATT julkaisee kehotuskirjeen suomeksi vuoden 2018 aikana.

KATT/VIS

Uusi diakoni

Helsingin piispa Teemu Sippo SCJ vihki Andreas Bucksruckerin diakoniksi Pyhän Marian kirkossa Helsingissä lauantaina 19.5.2018 klo 12.00 alkavassa pyhässä messussa. Itävaltalainen Bucksrucker on aikaisemmin asunut Stella Marikassa ja toimii tällä hetkellä Kouvolassa.

KATT

Ajankohtaista

Hiippakunnan jäsenmäärä jatkaa kasvuaan

Helsingin hiippakunnan tilastot vuoden 2017 lopulta ovat valmis-tuneet. Vuodessa rekisteröityjen jäsenten määrä on kasvanut 502 hengellä ja on nyt 14949.

Kasvua on siis ollut 3,5 % ja 15000 jäsenen "maaginen" raja ylittyy varmasti kuluvan vuoden aikana, ellei käytännössä ole niin jo tehnyt.

On huomattava, että seurakuntien jäseneksi rekisteröityneiden ulkomaalaisten osuus on vain osa Suomessa asuvien, eri maista tulleiden katolilaisten todellisesta määrästä. Maahanmuuttotilastoja ja lähtömaiden uskontotilastoja vertaamalla voidaan olettaa, että ulkomaalaistaustaisten katolilaisten kokonaismäärä voi hyvinkin olla kaksinkertainen rekisteröinteihin verrattuna. Tällöin voidaan melko suurella varmuudella arvioida, että katolilaisten todellinen määrä Suomessa on jotakin 20000:n ja 25000:n välillä, ellei enemmänkin.

Seurakunnat

Seurakuntien jäsenmäärä oli vuodenvaihteessa seuraava. Suluissa on kerrottu vuoden kasvuprosentti:

Henrik 4552 (4,0 %), Maria 4107 (2,9 %), Birgitta 2142 (4,9 %), Olavi 372 (-13,7 %), Risti 1582 (3,7 %), Ursula 668 (6,9 %), Perhe 950 (2,2 %), Joosef 576 (5,5 %). Absoluuttisesti suurinta oli kasvu katedraaliseurakunnan alueella (173), suhteellisesti taas Pyhän Ursulan seurakunnassa (6,9 %). Pyhän Olavin seurakunnan jäsenmäärän väheneminen on vain näennäistä. Se johtuu siitä, että Kuopion seurakunnan perustamisen yhteydessä osa uuden seurakunnan jäsenistä oli jäänyt merkityksi myös Jyväskylään. Lukujen pitäisi nyt täsmätä.

Rekisteröityjä katolilaisia Suomessa (1.1.)

Jäsenmäärän muutokset

Kasteen kautta seurakuntiin liitettiin 237 uutta jäsentä ja kirkkoonotettuja oli yhteensä 47. Muu kasvu perustuu jostakin toisesta hiippakunnasta (ulkomailta) muuttamiseen sekä uusiin rekisteröitymisiin. Jäsenmäärä väheni pois muuttamisen, kuolemien ja kirkosta eroamisen kautta: kuolleita oli 47 ja kirkosta eronneita 60.

Sakramentit

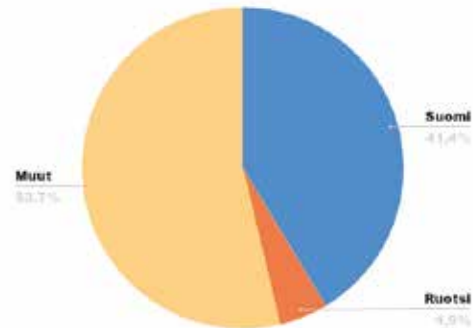
Ensikommunionin sai vuonna 2017 yhteensä 217 katolilaista ja vahvistuksen sakramentti jaettiin samoin 217 katolilaiselle. Avioliittoja solmittiin 43 kappaletta, niistä 12 oli kahden katolilaisen välillä.

Kielet

Vuodenvaihteessa seurakuntalaisten kielijakauma oli saatujen tietojen perusteel-

la seuraavanlainen: suomea äidinkielenään puhui 41 %, ruotsia 5 % ja muita kieliä yhteensä 54 % hiippakunnan jäsenistä.

Kielisuhteet

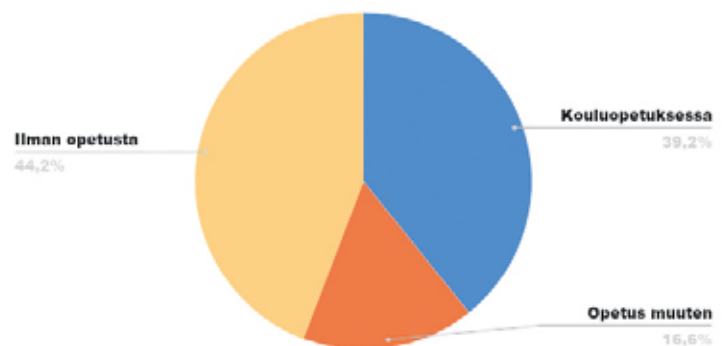

Uskonnonopetus

Uskonnonopetustiedot puuttuvat Pyhän Marian ja Pyhän Joosefin seurakunnista. Muiden seurakuntien osalta uskonnonopetuksessa oli 1596 lasta ja nuorta, joista opetusta sai 891 (56 %) eli vain vähän yli puolet. Heistä sai oman uskonnon opetusta koulussa 626 lasta ja nuorta, lauantaikursilla tai muulla tavoin 265 lasta. Prosentteina tämä tarkoittaa, että opetusta saavista lapsista kouluopetuksessa on 70 % lapsista ja muussa opetuksessa 30 %.

KATT

Uskonnonopetuksen jakautuminen

Pyhiinvaellus Köyliön kävellen

Perinteinen kävelen toteutettava pyhän Henrikin pyhiinvaellus Köyliön Kirkkokarille tehdään 15.–17.6.2018.

PYHIINVAELLUKSEN OHJELMA:

Perjantai 15.6.: Turusta lähdetään klo 16.50 bussilla(*) Linja-autoasemalta Yläneelle, jossa yövytään työväentalolla. Voit myös saapua omalla autolla. Kokoon-tuminen ja ruokailu Yläneellä klo 19.00.
Lauantai 16.6.: Messun jälkeen vaellus Yläneeltä Köyliön Kankaanpäähän, jossa yövyimme Lallin koululla.

Sunnuntai 17.6.: Vaellus Kankaanpäästä Köyliön Kirkkokarille. Kello 13.00 pyhä messu Kirkkokarilla, n. klo 15.00 paluu Helsinkiin tai Turkuun bussilla.

Hinta ruoasta ja yöpymisestä on matkojen lisäksi €50-60.(**)

Ilmoittautuminen 1.6. mennessä isä Anders Hambergille: anders.hamberg@katolinen.fi (tai 050 5630235).

*Turkuun pääsemistä varten kannattaa käyttää julkisen liikenteen busseja tai junia, enemmän tietoja ilmoittautumisen yhteydessä.
** Hintaa vaihtelee osallistujamäärän mukaan.

Seppo A. Teinosesta elämäkerta

Legendaarinen suomalainen dogmaatiikan professori, ekumeeninen vaikuttaja ja mm. lukuisten kristikunnan klassikkoteosten suomentaja Seppo A. Teinonen (1925–1995) liittyi katoliseen kirkkoon vuonna 1987.

Raine Haikaraisen kirjoittama Seppo A. Teinosen elämäkerta *Mystinen maestro – Seppo A. Teinosen pitkä pyhiinvaellus* (Kirjapaja) julkistettiin maanantaina 19.3.2018 Helsingin yliopistolla. Julkaisu-

seminaarissa puhuivat dos. Juhani Forsberg, piispa Eero Huovinen, prof. Miikka Ruokanen, prof. Timo Riiho, prof. Jaana Hallamaa, dos. Pauli Annala ja prof. Risto Saarinen. Länänä oli myös Seppo A. Teinosen leski Riitta Teinonen.

Isä Oskari Juurikkalan kirja-arvostelu Teinosen elämäkerrasta julkaistaan toukokuun Fides-lehdessä.

KATT

Sunnuntait ja juhlapyhät

15.4. pääsiäisen 3. sunnuntai (III)

1L Ap.t. 3:13-15, 17-19
Ps. 4:2, 4, 7, 9. – 7b
2L 1. Joh. 2:1-5a
Ev. Luuk. 24:35-48

22.4. pääsiäisen 4. sunnuntai (IV)

1L Ap.t. 4:8-12
Ps. 118:1+8-9, 21-23, 26+28-29. – 22
2L 1. Joh. 3:1-2
Ev. Joh. 10:11-18

29.4. pääsiäisen 5. sunnuntai (I)

1L Ap.t. 9:26-31
Ps. 22:26b-27, 28+30, 31-32. – 26a
2L 1. Joh. 3:18-24
Ev. Joh. 15:1-8

6.5. pääsiäisen 6. sunnuntai (II)

1L Ap.t. 10:25-26, 34-35, 44-48
Ps. 98:1, 2-3ab, 3cd-4. – vrt. 2b
2L 1. Joh. 4:7-10
Ev. Joh. 15:9-17

10.5. Herran taivaaseenastuminen – Helatorstai, juhlapyhä, velvoittava

1L Ap.t. 1:1-11
Ps. 47:2-3, 6-7, 8-9. – 6
2L Ef. 4:1-13 tai 2L Ef. 4:1-7, 11-13
Ev. Mark. 16:15-20
Toinen lukukappale voidaan valita myös vuoden A kirjasta (Ef. 1:17-23).

13.5. pääsiäisen 7. sunnuntai (III)

1L Ap.t. 1:15-17, 20a, 20c-26
Ps. 103:1-2, 11-12, 19-20ab. – 19a
2L 1. Joh. 4:11-16
Ev. Joh. 17:11b-19

Vuoropsalmien kertosaieet

Pääsiäisen 3. sunn.

Herra, käännä meihin kasvojesi valo.
(Ps. 4:7b)

Pääsiäisen 4. sunn.

Kivi, jonka rakentajat hylkäsivät, on nyt kulmakivi. (Ps. 118:22)

Pääsiäisen 5. sunn.

Herra, sinua minä ylistän suuren seurakunnan keskellä. (Ps. 22:26a)

Pääsiäisen 6. sunn.

Herra ilmoitti pelastuksensa kansojen nähdän. (vrt. Ps. 98:2b)

Helatorstai

Jumala astuu ylös riemun kaikuessa, Herra pasuunoiden soiodessa. (Ps. 47:6)

Pääsiäisen 7. sunn.

Herralla on istuimensa taivaissa. (Ps. 103:19a)

Piispan kalenteri

12.4.	Suomen ekumeenisen neuvoston kevätkokous Helsingissä
14.4.	Aikuisten kirkkoonottaminen Pyhän Birgitan ja autuaan Hemmingin seurakunnassa
15.4.	Ruotsinkielisten nuorten vahvistus katedraalissa
17.4.	Englantilaisen koulun säätiön hallitus
28.4.	Pastoraalineuvoston kokous
29.4.	Messu karmeliittaluostarissa Espoossa
1.5.	Papiston yhteinen päivä Turussa
5.5.	Pyhän Haudan ritarikunnan vuosikokous Helsingissä

Muistakaa hiippakuntaa perinnönjaossanne

Hiippakuntamme jäsenmäärä on moninkertaistunut ja kansainvälistynyt. Tämä on rikkaus, mutta myös jatkuvasti kasvava kustannus. Hiippakunnan talous on alijäämäinen. Kehotamme teitä rukoilemaan hiippakunnan puolesta, mutta myös konkreettisesti auttamaan taloudellisesti. Meillä ei päinvastoin kuin kansankirkollamme ole oikeutta periä jäsenmaksua verotuksen yhteydessä. Yksi erinomainen tapa tukea kirkkoa on perinnönjakoa suunniteltaessa ottaa hiippakunta huomioon merkittävälläkin tavalla.

Hiippakunnan talousneuvosto

Katolinen kirkko Suomessa / Taloustoimisto TILINRO: FI37 2219 3800 004324

Rukous

Rukouksen apostolaatti

Huhtikuun 2018 rukouksen apostolaatin palsta

Kun kirkko kirjoittaa ja opettaa taloudesta, se puhuu erityisesti pelastuksen taloudenhoitosta. Taloudenhoito (oikonomia) käsittää kaikki ne Jumalan teot, joissa Jumala ilmoittaa itsensä ja välittää elämänsä; sen, mitä hän tekee, jotta me pelastuisimme. Kirkko puhuu myös maailman taloudenhoitosta ja muistuttaa, että "Jumala on tarkoittanut maan sekä kaiken siinä olevan kaikkien ihmisten ja kansojen käytettäväksi, niin että luotujen hyvyyksien täytyy olla kohtuullisella tavalla kaikkien saatavissa, oikeudenmukaisuuden toimies- sa johtajana ja rakkauden ollessa seuralaisena" (*Gaudium et spes* 69). Me kirkkona haluaisimme, että pelastuksen taloudenhoito antaisi moraaliset ohjeet maailman taloudenhoitolle. Me kristityt rukoilemme ja myös teemme kaiken, "että maailma ymmärtäisi ihmisen olevan koko taloudellis-yhteiskunnallisen toiminnan alkuunpanija, keskus ja päämäärä" (*Gaudium et spes* 63).

Kirkko ei halua esittää mitään taloudellisia malleja. Meille on tärkeää, että ymmärrämme eron "omistamisen" ja "olemisen" välillä. Siksi tämän kuukauden ajan rukoilemme taloudesta vastaavien puolesta. Heitä pitäisi muistuttaa siitä, että "jokainen ihminen on kuitenkin yhteiskunnan jäsen. Hän kuuluu koko ihmiskuntaan... Se inhimillisen yhteisvastuun todellisuus, joka hyödyttää meitä kaikkia, myös velvoittaa meitä" (*Populorum progressio* 17).

"Jumala, sinä annoit kaikille kansoille yhden alkuperän ja halusit niistä kaikista koota sinussa yhden perheen. Täytä ihmisten sydämet rakkautesi lämmöllä, herätä heissä halu edistää lähimmäistensä kaikinpuolista hyvää, niin että jokainen sinulta saamiensa runsaitten lahjojen avulla saavuttaisi elämän täyteyden, ja koko maailmassa vallitsisi oikeudenmukaisuus, yhteisyys ja rauha. Aamen." (Messu kansojen edistymisen puolesta)

isä Stanislaw Zawilowicz SCJ

Rukoilkaamme...

Huhtikuu – Yleinen

- Rukoilkaamme taloudesta vastaavien puolesta, jotta heillä olisi rohkeutta torjua kaikki taloudellinen syrjintä ja kykyä avata uusia teitä.

April – Universell

- Att de styrande med ansvar för ekonomin har modet att avvisa alla former av utslagning, och finner nya öppningar inom ekonomin.

Toukokuu – Lähetystyö

- Rukoilkaamme maallikkojen lähetystehtävän puolesta, jotta uskovat maallikot voivat toteuttaa erityistä lähetystehtäväänsä vastaten luovasti maailman nykyisiin haasteisiin.

Maj – Evangelisationen

- Att lekmännens troget följer sin kallelse genom att på ett kreativt sätt möta dagens utmaningar.

Paavi Franciscuksen saarna pääsiäisvigiliassa 31.3.2018

"Ei hän ole täällä, hän on noussut kuolleista!"

Aloitimme tämän liturgian vieton ulkona, pimeässä ja kylmässä yössä. Tunsimme painostavan hiljaisuuden Herran kuoleman edessä, hiljaisuuden, johon jokainen meistä voi samaistua, hiljaisuuden, joka läpäisee kaikkien ristin edessä vailla sanoja olevien opetuslasten sydänten syvytydet.

Noina tunteina opetuslapsi on vaiti Jeesuksen kuoleman synnyttämän tuskan edessä: mitä tuon todellisuuden edessä voisi sanoa? Opetuslapsi jää vaille sanoja, tietoisena siitä, kuinka reagoi Herran elämän tärkeimpinä tunteina: sen vääryyden edessä, joka tuomitsi Opettajan, opetuslapset olivat hiljaa; Opettajan kärsiessä herjaukset ja väärät todistukset opetuslapset vaikenivat. Herran kärsimisen vaikeina ja tuskallisina tunteina opetuslapset kokivat dramaattisella tavalla kyvyttömyytensä ottaa riskin ja puhua Opettajan puolesta. Ja vieläkin enemmän: he kielsivät hänet, piiloutuivat, pakenivat, vaikenivat (vrt. Joh. 18:25-27).

Se on niiden opetuslasten hiljaisuuden yö, jotka pysyivät turtina ja halvaantuneina tietämättä mitä tehdä painostavan tuskallisten tilanteiden keskellä. Se on niiden nykyajan opetuslasten yö, jotka mykkinä haastavan todellisuuden edessä tuntevat ja, mikä vielä pahempaa, uskovat, että ei voi tehdä mitään niiden epäoikeudenmukaisuuksien voittamiseksi, joita lukemattomat veljemme ja sisaremmme kokevat omassa ruumiissaan.

Se on niiden opetuslasten yö, jotka ovat eksyksissä, koska ovat uppoutuneet murskaavaan rutiiniin, joka vie heiltä muiston, vaientaa toivon ja totuttaa heidät "siihen, että näin asiat on aina tehty". Se on niiden opetuslasten yö, jotka hämmennyksessään vaikenivat ja lopulta tottumuksessaan pitävät normaalina Kaifaan sanoja: "Ettekö te käsität, että jos yksi mies kuolee kansan puolesta, se on teille parempi kuin että koko kansa joutuu tuohon?" (Joh. 11:50).

Ja hiljaisuutemme keskellä, kun vaikenemme niin musertavalla tavalla, kivet alkavat huutaa (vrt.

Kuva SIR

Luuk. 19:40) ja antaa tilaa suurimmalle julistukselle, jonka historia on koskaan sisältänyt: "Ei hän ole täällä, hän on noussut kuolleista!" (Matt. 28:6). Kivi haudan suulla huusi ja huudollaan julisti kaikille uuden tien. Luomakunta itse kaikui ensimmäisenä elämän voittoa kaikesta siitä, mikä pyrki hiljentämään ja tukahduttamaan evankeliumin ilon. Kivi haudan ovella hypähti ja tavallaan ensimmäisenä aloitti ylistyksen ja ihmetyksen, ilon ja toivon laulun, johon meidät kaikki on kutsuttu osallistumaan.

Kun eilen naisten kanssa mietiskelimme "häntä, jonka he ovat lävistäneet" (Joh. 19:37; vrt. Sak. 12:10), tänään meitä kutsutaan heidän kanssaan mietiskelemään tyhjää hautaa ja kuuntelemaan enkelin sanoja: "Älkää te pelätkö... hän on noussut kuolleista" (Matt. 28:5-6). Nuo sanat pyrkivät saavuttamaan syvimmat vakaumuksemme ja varmuutemme, tapamme arvioida ja kohdata jokapäiväisiä tapahtumia; erityisesti tapamme suhtautua toisiin ihmisiin. Tyhjä hauta pyrkii haastamaan, herättämään, kysymään, mutta ennen kaikkea rohkaisemaan meitä usko-

maan ja luottamaan siihen, että Jumala "tapahtuu" jokaisessa tilanteessa, jokaisessa ihmisessä, ja että hänen valonsa voi loistaa elämämme odottamattomimmissa ja kätkeytimmissäkin nurkissa. Hän on noussut ylös kuolemasta, hän on noussut ylös paikasta, josta kukaan ei odottanut mitään, ja hän odottaa meitä – kuten odotti naisia – tehdäkseen meidät osallisiksi pelastustyöstään. Tämä on se perusta ja voima, joka meillä kristittyinä on voidaksemme käyttää elämämme ja energiamme, älymme, tunteemme ja tahtomme etsiäksemme ja ennen kaikkea synnyttääksemme arvokkuuden teitä.

Ei hän ole täällä... Hän on noussut kuolleista! Tuo julistus tukee toivoamme ja muuttaa sen konkreettiseksi rakkauden teoksi. Kuinka tarvitsemme sitä, että tuo kokemus voitelee heikkoutemme! Kuinka tarvitsemme uskomme uudistumista, sitä, että tuo julistus kyseenalaistaa ja uudistaa lyhytnäköisen horisonttimme! Hän on ylönoussut, ja hänen kanssaan nousee ylös myös luova toivomme kohdataksemme nykyongelmat, sillä tiedämme, että emme ole yksin.

Pääsiäisen vietto merkitsee uskosta uudelleen siihen, että Jumala lakkaamatta murtautuu historiaamme ja haastaa yhdenmukaiset, halvaannuttavat determinismit. Pääsiäisen vietto merkitsee, että annamme Jeesuksen voittaa tuon pikkusieluisen asenteen, joka usein saartaa meidät ja pyrkii hautaamaan kaiken toivon.

Kivi haudan suulla teki osansa, naiset tekivät osansa. Nyt kutsu suunnataan vielä kerran teille ja minulle: kutsu murtaa toistuvat tottumuksemme, uudistaa elämämme, valintamme ja olemassaolomme. Tuo kutsu suunnataan meille siellä missä olemme, siinä mitä teemme ja mitä olemme; sillä "valtamäärällä", joka meillä on. Tahdommeko osallistua tuohon elämän julistukseen vai pysymmekö vaiti tapahtumien edessä?

Ei hän ole täällä, hän on noussut kuolleista! Hän odottaa sinua Galileassa, kutsuu sinua palaamaan ensimmäisen rakkautesi aikaan ja paikkaan sanoakseen sinulle: "Älä pelkää, seuraa minua."

Franciscus

Pyhä isä

Kuva SIR

Rauhan hedelmät

Paavin Urbi et orbi -viesti pääsiäisenä 2018

Rakkaat veljet ja sisaret, hyvää pääsiäistä!

Jeesus on noussut kuolleista. Kirkossa koko maailmassa kaikuu tämä julistus ja halleluja-ylistys: Jeesus on Herra, Isä on herättänyt hänet ja hän elää ikuisesti keskellämme.

Jeesus itse julisti ennalta kuolemansa ja ylösnousemuksensa käyttäen kuvaa vehnänyvästä: "Jos vehnänyvä ei putoa maahan ja kuole, se jää vain yhdeksi jyväksi, mutta jos se kuolee, se tuottaa runsaan sadon" (Joh. 12:24). Juuri niin tapahtui: Jeesus, vehnänyvä, jonka Jumala kylvi maan vakoon, kuoli maailman synnin surmaamana ja oli kaksi päivää haudassa. Mutta tuohon hänen kuolemaansa sisältyi Jumalan rakkauden koko voima, joka purkautui ja ilmeni kolmantena päivänä, jota tänään vietämme: Herran Kristuksen pääsiäisenä.

Me kristityt uskomme ja tiedämme, että Kristuksen ylösnousemus on maailman tosi toivo, se toivo, joka ei petä. Se on vehnänyvän voima, rakkauden voima, joka alentaa itsensä, antaa itsensä loppuun saakka ja todella uudistaa maailman. Tuo voima kantaa hedelmää nykyäänkin historiamme vaoissa, joita leimaa epäoikeudenmukaisuus ja väkivalta. Se tuo toivon ja arvokkuuden hedelmiä sinne, missä on kurjuutta ja syrjintää, missä on nälkää ja puuttuu työtä; se tuo toivon ja arvokkuuden siirtolaisille ja pakolaisille – jotka nykyinen tuhlaukulttuuri usein torjuu –, huume-kaupan, ihmiskaupan ja aikamme orjuuksien uhreille.

Tänään me pyydämme rauhan hedelmiä koko maailmalle, alkaen rakkaasta ja kauan kärsineestä Syyriasta. Sen väestöä uuvuttaa sota, jolle ei näy loppua. Tämä pääsiäisenä ylösnoussut Kristuksen valo valaiskoon kaikkien poliittisten ja sotilaallisten vastuunkantajien omaatuntoa, jotta meneillään oleva verilöyly päättyi-

si välittömästi, kunnioitettaisiin humanitääristä oikeutta ja ryhdyttäisiin toimenpiteisiin sen avun perille saamiseksi, jota nämä veljemme ja sisaremme kiireellisesti tarvitsevat, samalla taaten asianmukaiset olosuhteet pakolaisten paluuta varten.

Pyydämme sovinnon hedelmiä Pyhälle maalle, jota näinäkin päivinä haavoittavat avoimet konfliktit, jotka eivät säästä viattomia; Jemenille ja koko Lähi-idälle, jotta vuoropuhelu ja keskinäinen kunnioitus voitaisivat jakautumiset ja väkivallan. Voikoot veljemme ja sisaremme Kristuksessa, jotka usein kärsivät epäoikeudenmukaisuuksia ja vainoa, olla loistavia Ylösnoussut Herran todistajia, todistajia siitä, että hyvä voittaa pahaa.

Toivon hedelmiä pyydämme tänä päivänä niille, jotka janoavat arvokkaampaa elämää, erityisesti niissä Afrikan maanosan osissa, joita nälkä, konfliktit ja terrorismi koettelevat. Ylösnoussut Herran rauha parantakoon Etelä-Sudanin haavat, avatkoon sydämet vuoropuhelulle ja keskinäiselle ymmärrykselle. Älkäämme unohtako tuon konfliktin uhreja, erityisesti lapsia! Älköön puuttuko solidaarisuutta niitä ihmisiä kohtaan, joiden on ollut pakko jättää maansa ja joilta puuttuu elämiseen välttämätön.

Pyydämme dialogin hedelmiä Korean niemimaalle, jotta käynnissä olevat keskustelut edistäisivät tuon alueen sopusointua ja rauhaa. Toimikoot vastuunkantajat viisaasti ja harkiten edistääkseen Korean kansan parasta ja rakentaakseen luottamuksellisia suhteita kansainvälisen yhteisön keskuudessa.

Pyydämme rauhan hedelmiä Ukrainalle, jotta askeleet sopusoinnun edistämiseksi lujittuisivat ja helpotettaisiin humanitäärisiä aloitteita, joita väestö tarvitsee.

Pyydämme lohdutuksen hedelmiä Venezuelan kansalle, joka – kuten sen paimenet kirjoittivat – elää omissa maassaan eräänlaisessa "vieraassa maassa".

Voikoon se Herran Jeesuksen ylösnousemuksen voimasta löytää oikean, rauhanomaisen ja inhimillisen tien päätäkseen mahdollisimman pian ulos sitä koettelevasta poliittisesta ja humanitäärisestä kriisistä. Älkööt ne venezuelalaiset, joiden on ollut pakko jättää maansa, jääkö vaille vastaanottamista ja apua.

Tuokoon ylösnoussut Kristus uuden elämän hedelmiä lapsille, jotka sotien ja nälän vuoksi kasvavat vailla toivoa, ilman koulutusta ja terveydenhuoltoa; ja samoin vanhuksille, joita itsekäs, "tuot-

tamattomat" ihmiset hylkäävä kulttuuri syrji.

Viisauden hedelmiä pyydämme myös poliittisille vastuunkantajille kaikkialla maailmassa, jotta he aina kunnioittaisivat ihmisen arvokkuutta, työskentelisivät antaumuksella yhteistä hyvää palvelen ja varmistaisivat kehityksen ja turvallisuuden kansalaisilleen.

Rakkaat veljet ja sisaret, myös meille, kuten naisille haudalla, on suunnattu tämä sana: "Miksi etsitte elävää kuolleiden joukosta? Ei hän ole täällä, hän on noussut kuolleista" (Luuk. 24:5-6). Kuolema, yksinäisyys ja pelko eivät enää ole viimeinen sana. On sana, joka ylittää sen ja jonka vain Jumala voi lausua: ylösnousemuksen sana (vrt. Johannes Paavali II, Via crucis 18. huhtikuuta 2003). Jumalan rakkauden voimalla se "karkottaa rikokset, pesee pois synnit, antaa langenneille takaisin viattomuuden, tuo murheellisille ilon, karkottaa vihan, luo yksimielisyyden ja murtaa pahan vallat" (Exsultet eli Pääsiäisen ylistys).

Hyvää pääsiäistä kaikille!

Franciscus

Neo-pelagiolaisuutta ja neo-gnostilaisuutta vastaan

Uskonopin kongregaatio on julkaisut 22. helmikuuta 2018 päivätyn asiakirjan *Placuit Deo*. Asiakirja pyrkii "osoittamaan joitain pelastukseen liittyviä näkökulmia, joita voi olla vaikea ymmärtää" nykykulttuurissa.

Nykyinen individualismi ruokkii käsitystä, jonka mukaan ihminen voi saavuttaa täyttymyksensä yksin omilla voimillaan, asiakirjassa todetaan. Toisaalta käsitys pelastuksesta puhtaasti sisäisenä asiana yleistyy. Tähän liittyy ajatus pelastuksesta henkilökohtaisena vakuuttumisenä tai tunteena siitä, että on yhdistynyt Jumalaan. Samalla jätetään sivuun tarve "hyväksyä, parantaa ja uudistaa" suhde lähimmäisiin ja luomakuntaan.

Ensimmäistä näkemystä asiakirja nimitää neo-pelagiolaisuudeksi. Toista taipumusta se kutsuu neo-gnostilaisuudeksi. Asiakirjassa huomautetaan, etteivät kyseiset näkemykset suoraan vastaa historiallisia esimuotojaan – joitain samankaltaisuuksia voidaan kuitenkin löytää. Sekä neo-pelagiolaisuus että neo-gnostilaisuus tekevät vaikeaksi ymmärtää, miksi Juma-

la tuli ihmiseksi. Ne vaarantavat raamatullisen uskon.

Omaksamalla ihmisluonnon Kristuksesta tulee välittäjä Jumalan ja ihmisten välille. Pelastus on hänen yhteyteensä tulemistä, ja tämä tapahtuu kirkossa sen sakramenttien kautta, joista ensimmäinen on kaste. Pelastus tapahtuu yhteisössä, joka osallistuu Pyhän Kolminaisuuden omaan elämään. Kirkko on näkyvä yhteisö. Toisin kuin neo-pelagiolaisuus ajattelee, pelastus ei tapahdu erillään Kristuksesta tai erillään niistä uusista suhteista, joita yhteys häneen synnyttää. Erityisenä suhteena mainitaan suhde köyhiin.

Uskonopin kongregaation prefekti Luis Ladaria Ferrer kertoi lehdistötilaisuudessa, että *Placuit Deo* syntyi joidenkin teologien pyynnöstä selittää kirkon opetusta esimerkiksi Dominus Iesus -asiakirjaan liittyen. Julkaisemisajankohta ei sinänsä ole merkityksellinen: asiakirja julkaistiin, kun se oli saatu valmiiksi.

Koko asiakirja on luettavissa Vatikaanin sivustolla.

KATT / Vatikaanin radio

Reformaatio 1500-luvun Pohjanmaalla

Kuten Magnus Nyman huomauttaa, "myöhäiskeskiajan kirkko oli suuressa määrin elävä ja dynaaminen ja nautti suurta kansan tukea". Eamon Duffy seuraten Nyman jatkaa: "Myös osalla tavallista kansaa oli hyvät tiedot uskon ytimeistä, eivätkä nämä ihmiset lainkaan olleet 'taikauskaisia' traditionalisteja. Voidaan ajatella, että tilanne oli tällainen myös Pohjanmaalla. Asian varmistamista vaikeuttaa lähteiden niukkuus: lähes ainoat säilyneet asiakirjat ovat alioikeuden sakokoluetteloita. Artikkelissaan "Pohjalaisten vastustus luterilaisuutta kohtaan 1500-luvulla" kirkkohistorian professori Kaarlo Arffman hyödyntää tätä materiaalia. Tarastelen seuraavassa hänen artikkeliaan.

Kenen reformaatio?

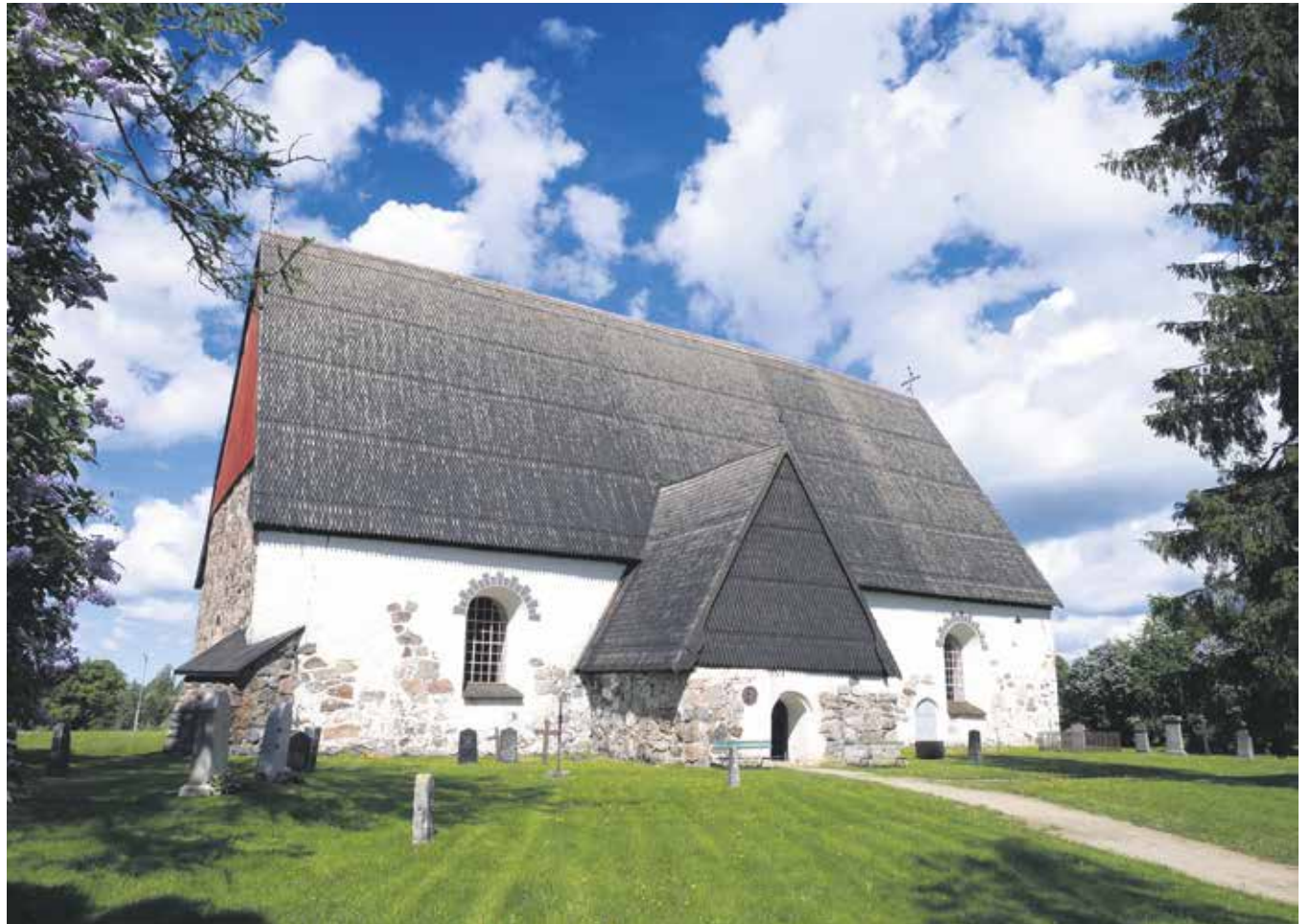
Arffman aloittaa huomauttamalla, että reformaatio näyttäytyi kolmelle ryhmälle hyvin eri tavoin. Tämä vaikeuttaa aiheen käsittelyä. Kuninkaalle tärkeintä oli reformaation tarjoama mahdollisuus syrjäyttää paavi, ottaa kirkko johtoon ja hyötyä tästä taloudellisesti. "Kuninkaan tukemille luterilaisille oppineille reformaation sanoma, saarna, oli tärkein. Rahvas taas näki reformaation ensin seurakunnan omaisuuden ryöstönä ja sitten kirkon toiminnan muutoksina."

Juuri "rahvaan" näkökulma on tässä mielenkiintoinen.

Uusi kuva papista

Tavallinen väestö ei voinut ymmärtää, miksi papit sallivat seurakunnan omaisuuden takavarikoinnin, Arffman toteaa ja jatkaa: "Kirkko oli pitänyt yhtenä hengellisen säädyn ihanteena Rooman seurakunnan diakoni Laurentiusta, joka oli 200-luvulla mieluummin kuollut marttyyrikuoleman kuin suostunut luovuttamaan viranomaisille seurakunnan omaisuutta. Laurille oli Suomessakin omistettu useita kirkkoja ja hän lienee ollut yleisesti tunnettu. Ihmiset saattoivat siksi kysyä, miksi kirkkoherrat eivät tiukan paikan tullen toimineetkaan pyhän Laurentiuksen tavoin, vaan tyytyivät seuraamaan sivusta, kun kuninkaan voudit veivät mukanaan kirkkojen kalleuksia. Ihmiset katsoivat kirkkoherrojen tulleen näin 'varkaiksi', osasyllisiksi pitäjäläisten yhteisen omaisuuden menettämiseen. On selvä, että tämä heikensi papiston arvostusta."

Papit saivat siis niskoilleen seurakuntalaisten katkeruuden. Sakkoja määrättiin Kalajoella 1560- ja Iissä 1570-luvulla papin solvaamisesta varkaaksi. Miksi papit sitten eivät estäneet kirkon omaisuuden takavarikoimista? Vuoden 1571 ensimmäisen luterilaisen kirkkojärjestyksen pappislupauksia tarkastelessaan Esko Laine kommentoi: "Keskiajalla pappi sitoutui pappislupausten yhteydessä olemaan kuuliainen erityisesti piispalleen ja hänen välityksellään koko kirkolliselle hierarkialle. Reformaatio-

Isonkyrön Pyhälle Laurentiukselle omistettu keskiaikainen kivikirkko on rakennettu vuosien 1513–1533 välisenä aikana. Kuva: Wikipedia.

tioaikana maallisesta esivallasta tuli papin erityisen lojaaliuden kohde." "Merkille pantavaa tässä [pappis]lupauksessa on, että se sisältää ajatuksen, jonka mukaan pappi ei ole vain hengellinen toimija vaan myös esivaltaa, virkamies." Papit eivät siis vastustaneet, koska olivat nyt virkamiehiä ja uudenaikaisessa uskollisuussuhteessa hallitsijaan.

"Riitojen taustalla oli katolisen ja luterilaisen ajattelutavan yhteentörmäys", Arffman jatkaa. "Katolisen perinteen mukaan papin tuli kulkea laumansa esikuvana, irrottautua maallisista siteistä ja katsoa päämäärään, taivaalliseen Jerusalemiin. Vaattomattomaan elämään tyytymisen oli merkki edistymisestä pyhyden tiellä. Sillä pappi antoi kirkon sanomalle uskottavuutta. Sukupolvien kuluessa ihmiset olivat tottuneet arvioimaan hengellistä säätyä tästä näkökulmasta. Sen sijaan luterilaisuus korosti sananjulistuksen ja oikean opin merkitystä. Papilta ei vaadittu esimerkillistä elämää sen enempää kuin muiltakaan. Hän teki omaa työtään ja sai siitä palkkaa kuten muutkin virkamiehet. Tämän uuden ajattelutavan mukaan pappi myös sai käyttää tulojaan parhaaksi katsomallaan tavalla. Pohjanmaan vauraimpien pitäjien kirkkoherrat kävivätkin laajamittaista kauppaa saamisiltaan."

Ensimmäisissä luterilaisissa pappisvalloissa puhutaan esimerkkinä olemisesta. Myös ahneudesta varoitetaan. Näiden kysymysten taustalla saattoi kuitenkin olla uuden papiston holtiton elämä. Erikoista oli kansan silmissä luonnollisesti myös se, että papit luopuivat selibaatista. "Luterilai-

sisssa papeissa ehkä eniten lienee kummututtanut se, että heillä oli vaimo", Arffman toteaa ja jatkaa: "Papista tuli tässä suhteessa samanlainen mies kuin muutkin: hänellä oli vastuu perheestään ja lapsistaan."

Kauppaa oli Nymanin mukaan harjoitettu myös katolisella ajalla, eivätkä katoliset papit olleet aina eläneet kutsumuksensa mukaan. Vertailun vuoksi voi olla kuitenkin mielenkiintoista tietää, että katolinen kirkkolaki asettaa papeille nykyäänkin samanlaisia ihanteita, joihin keskiaikaiset pohjalaiset olivat tottuneet: "Elämässään papiston on erityisellä tavalla tavoiteltava pyhyttä." Pappi ei voi myöskään normaalioloissa harjoittaa liiketoimintaa.

Muutoksia jumalanpalveluksessa

Uudenlainen pappeus näkyi myös jumalanpalveluselämän muuttumisessa. Kun aiemmin itse messu ja sakramenttien vietto ylipäänsä olivat olleet tärkeitä, nyt tärkeämmäksi nousivat saarna ja oikeaoppisuus (tai siis, luterilaisen opin mukaisuus): "Ennen reformaatiota kaikissa messuissa ei ollut saarnaa... tiedot viittaavat myös siihen, että saarnan sisällön suhteen ei oltu kovin tarkkoja. Sen sijaan pyhyys oli liittynyt kirkkorakennukseen ja siellä tapahtuneisiin pyhiin toimituksiin." Liturgia tuli toimittaa kaavan mukaisesti eikä sen osia saanut muuttaa. Liturgian muuttaminen "koettiin uhkaavaksi, ei niinkään jonkun papin saarnat", Arffman kuvaa.

Myös katolisessa kirkossa oli ollut sääntökuntia, jotka olivat keskittyneet saar-

naan, kuten dominikaanit.

Sakramenttien ja liturgian kyseenalaistaminen oli kuitenkin vierasta. Magnus Nyman kertoo kirjassaan *Hävinneiden historia*, että reformaation aikaan ihmiset marssivat kirkkoista ulos, kun messuja ei enää vietetty kuten ennen. Myös pohjalaiset halusivat varmasti pitää kiinni oikeasta messusta. Miksi asia oli niin tärkeä?

Erotuksena luterilaisuuteen ja muuhunkin protestantismiin katolisuus on vahvasti sakramentaalinen uskonto. Kristus jakaa ristillä hankkimansa lunastustyön hedelmiä ennen kaikkea kirkkonsa sakramenttien, kaikkien seitsemän, kautta. Erityisellä tavalla näin tapahtuu pyhässä messussa. Sakramenttien toimittamisen muoto on kirkon, ei kenenkään yksityisen uskovon, säädeltävissä. Ehkä rahvaan uskontaju piti sisällään tämän – ehkä se vaistosi, ettei kyse ollut samasta asiasta kuin aikaisemmin – tai ehkä se vain halusi pitää kiinni oppimistaan tavoista.

Sakramenteissa ovat läsnä sekä aineellinen että aineeton. Tällaisina sakramentit pyhän Tuomas Akvinolaisen mukaan sopivat ihmiselle ihmisenä, koska ihminen on sekä ruumiin (aineellinen) että hengen (aineeton) kokonaisuus; ihminen ei ole pelkkä sielu tai pelkkä järki (eikä tietenkään myöskään pelkkä ruumis). On ymmärrettävää, että kirkon sakramentaaliseen elämään tottuneista pohjalaisista uudet tavat vaikuttivat vierailta. Luterilaisuuden "yksin usko"-korostus johti uskonelämän *aineellisen* ilmaisun vähenemiseen. Katolisissa messuissa reformaattorit, erityisesti kalvinistit, näkivät liikaa ulkoisia muotomenoja. Ajan

Artikkeleita

kuluessa usko tuli yhä enemmän pelkästään sisäiseksi asiaksi. Luterilaisuudessa kyllä säilytettiin ajatus kasteesta ja ehtoollisesta sakramenteina – tosin vain näistä, koska sakramentit määriteltiin nyt uusin kriteerein. Ehtoollisen tapauksessa ero aiempaan oli myös sisällöllinen. Myöhemmin syntyneissä protestantismien muodossa sakramenttien merkitys väheni edelleen. Luterilaisuus merkitsi Pohjanmaallakin askelta kohti yksityisempää ja individualistisempaa kristinuskoa. Tärkeäksi nousi *yksilön* usko, samalla kun tämä usko erkaantui kirkon *yhteisestä* uskosta ja sakramenteista. Myöhemmin tämä johti henkilökohtaista hurskautta korostaneen pietismin syntyyn. Myös katolisuudessa yksilön usko oli tärkeää, mutta merkitsi enemmän *yhteisen* uskon omaksumista henkilökohtaisesti. Hurskasta elämää on aina katolisuudessa arvostettu, tai oikeastaan olisi parempi sanoa, että se on kirkon sakramentaalisen elämän tavoite, mikäli hurskaudella tarkoitetaan aitoa pyhyttä eikä "hurskastelua". Tästä todistavat kirkon pyhiinmykset. Joka tapauksessa "oikeasta opista", mikä tarkoitti nyt luterilaista oppia, tuli reformaation myötä aiempaa tärkeämpää. Tässä valossa on mielenkiintoista, joskin synkkää, että Pohjanmaalla tuomittiin 1500-luvun loppupuolella useampia henkilöitä kuolemaan harhaoppisina.

Harhaoppisia Pohjanmaalla

"Isonkyrön talvikäräjillä 1584 tuomittiin tervajokelainen Pekka Heikinpoika kuolemaan harhaopin vuoksi. Kolme päivää myöhemmin tuomittiin Ilmajoella samasta syystä Jaakko Jaakonpoika Talvitiestä ja Yrjö Rahmastosta." Sama kohtalo oli vielä alaveteliläisellä naisella, Sigfrid Michillsillä.

Arffman huomioi, ettei muualla Turun hiippakunnassa tunnettu väärän opin vuoksi langetettuja kuolemantuomioita samalta ajalta. Hän kysyy, "miksi kysymys oikeasta opista nousi esiin juuri Pohjanmaalla? Keitä nämä Pohjanmaan harhaoppiset olivat?" Pöytäkirjoihin merkitty 'kätteri' saattoi tarkoittaa taikuuden harjoittamista, mutta Arffmanin mukaan "sanalla on voitu tarkoittaa useitakin kirkkopitäjän julkisesta uskonharjoituksesta eri suuntiin poikkeavia mielipiteitä tai käytäntöjä". Hän jatkaa: "Uskottavimpana tulkintana pidän sitä, että kuolemaan tuomitut olivat katolisista käytännöistä omassa elämässään kiinni pitäneitä ihmisiä." Mikäli Arffman on oikeassa, voitaisiin puhua Pohjanmaan marttyyreista.

Suomalaisessa historiankirjoituksessa mainitaan katolista aikaa käsiteltäessä usein taikauskoisten tapojen säilyminen ja harjoittaminen tänä aikana. Varmaan tämä pitää osittain paikkansa, mutta luterilaisuuden myötä myös katoliset tavat saatettiin nyt leimata taikauskoksi. Luterilainen papisto rinnasti katolilaiset "taikuuden harjoittajiin ja yritti hävittää väärinä pidetyt käytännöt ankarien tuomioiden avulla. Täl-

laisia käytäntöjä saattoivat olla esimerkiksi pyhimysten päivien viettoon liittyneet tavat, rukoukset tai katolisten perinteiden mukaiset kokoontumiset".

Paikallisen aatehistorian kannalta on mielenkiintoista, että omaa uskoa harjoittavia rangaistiin nimenomaan Pohjanmaalla. Kun omien seurojen pitäminen kiellettiin luterilaisessa Suomessa myöhemmin niin kutsutulla "konventikkeliplakaatilla", rangaistuksia toimeenpantiin samoin Pohjanmaalla, Kalajoen käräjillä 1838-1839. Voitaisiin kysyä, missä määrin ihmisten asenteet olivat oikeastaan perua reformaation ajalta.

Pekka Heikinpoikaa ei lopulta mestattu, "eikä kuningas Juhana III edes perinyt hänelle kuuluvaa osaa kuolemaantuomitun omaisuudesta. Tämäkin viittaa siihen, että kysymyksessä oli katolisen perinteen mukainen hartaudenharjoitus, johon lute-

tarkoituksena tehdä se, mitä kirkko tekee kastaessaan. Jälkimmäistä kutsutaan aikomukseksi eli intentioksi. Sakramentin viettossa on oleellista viettää sakramenttia samalla intentiolla kuin mikä kirkolla on – esimerkiksi teatterissa näytelty kaste ei ole oikea kaste, vaikka kaikki ulkonaisesti tehtäisiin kuten todellisessa kasteessa. Katolisesta näkökulmasta kastaminen ei ole rajattu vain papeille, vaan kuka tahansa voi hätätilanteessa kastaa – ajatus, jonka luterilaiset teologit myös omaksuivat. Näin ollen luterilaisessa kirkossa suoritettavat kasteet ovat normaalisti päteviä.

Sen sijaan ehtoollisen mahdollisuus riippuu katolisessa kirkossa pappisuuden sakramentista, mikä tarkoittaa, että vain pappisuuden sakramentin saanut voi pyhittää ehtoollisleivän ja -viinin. Vaikka luterilaisessa teologiassa vihkimyksessä on tapahtunut muutoksia, luterilaisen kirkon kirkkolaki ymmärtää papiksi vihkimisen asettamiseksi papin virkaan, josta voi erota. Katolinen kirkkolaki puolestaan toteaa, ettei itse sakramentaalista pappuutta voi menettää, vaikka oikeuden sen harjoittamiseen voi. Katolinen pappuus on sakramentti, jossa "sieluun painetaan karakteri, jota ei voi pyyhkiä tai ottaa pois", Trenton kirkolliskokous lausui 1563. Katolinen pappisvihkimys antaa erityisen kyvyn toimittaa ehtoollinen eli eukaristia niin kuin katolinen kirkko sen ymmärtää.

Sakramentaalisen pappisuuden puuttuminen tarkoittaa katolisen uskon mukaan sitä, että todellinen ehtoollinen ei ole mahdollinen. Artikkelin pohjalta ei voida sanoa, millä perusteella Prokko piti uusien pappien armonvälineitä tehottomina. Lopuksi voidaan todeta, että vaikka ei-sakramentaalinen ehtoollinen ei välitäkään sakramentin armoa, se voi tietyissä tapauksissa välittää muunlaista armoa ja omalla tavallaan kannustaa kohti kirkon täyttä ja näkyvää yhteyttä.

Diakoni Tuomas Nyssölä

Lähteet:

- Arffman, Kaarlo: "Pohjalaisten vastustus luterilaisuutta kohtaan 1500-luvulla", teoksessa *Crux spes unica – Risti ainoa toivo. Piispa Olavi Rimpiläinen 75 vuotta* (toim. J.M.V. Heikkinen & Koivula V.), Vantaa 2012, 275-283.
- Laine, Esko M.: "Pappisluopaus, pappisvala ja papin velvollisuudet reformaatiosta 1900-luvulle", [https://www.akiliitot.fi/liitteet/514/2/papin_rooli_ennen_ja_nyt_\(nooititettu_uusin\).pdf](https://www.akiliitot.fi/liitteet/514/2/papin_rooli_ennen_ja_nyt_(nooititettu_uusin).pdf) [viitattu 15.3.2018].
- Nyman, Magnus: *Hävinneiden historia. Katolista elämää Ruotsi-Suomessa Kustaa Vaasasta kuningatar Kristiinään*. Helsinki 2009, 93.
- Pohjola, Juhana: "Huomioita kirkon viran aseuksesta ja vihkimyksessä", teoksessa *Crux spes unica – Risti ainoa toivo. Piispa Olavi Rimpiläinen 75 vuotta*, 129-136.
- Pohjola, Juhana: *Kutsuminen, siunaaminen ja lähettämisen – Ordinaatiokaavojen käsitys pappisvihkimyksestä ja -virasta Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa 1963-2003*. <https://helda.helsinki.fi/handle/10138/135522> [viitattu 15.3.2018].
- Augsburgin tunnustus*, 5.
- Codex Iuris Canonici*; kaanonit 276, 286.
- Luterilaisen kirkon kirkkolaki 1054/1993; II.5.1§,1a§, 3§.*

Olaus Magnus: Carta Marina, 1539

rilainen papisto oli puuttunut, mutta josta kuningas ei halunnut rangaista", Arffman jatkaa.

"Omien seurojen" lisäksi hyvin mielenkiintoinen on myös Pohjanmaan maallikkojen esittämä *teologinen* kritiikki luterilaisuutta kohtaan.

Tehottomia armonvälineitä

"Kuolemantuomioiden lisäksi hailuotolaisista Matti Prokkoa sakotettiin Saloisten vuoden 1585 kesäkäräjillä 40 markkaa, koska hän oli väittänyt, että Saloisten kirkkoheran Ljungo Thomaan jakamat armonvälineet olivat tehottomia", kertoo Arffman.

"Katolisen kirkon puolustajien oli helppo leimata protestanttien uudenlainen ehtoollinen pätemättömäksi", Arffman huomauttaa ja jatkaa toteamalla, etteivät kaikki hyväksyneet katolisesta ehtoollisyhteydestä luopumista (yli 400 vuotta myöhemmin yhteyttä yritetään edelleen palauttaa). Koska Prokko kykeni muotoilemaan kritiikkinsä teologisesti, hän lienee ollut yhteydessä luterilaisuutta vastustaviin oppineisiin tahoihin. Tämä on hyvin mahdollista, sillä Suomesta lähdettiin katolisiin pappissemiinaareihin vielä 1500-luvun loppupuolella.

Tässä yhteydessä voidaan ehkä selvittää Prokon esiinnostamaa kysymystä armonvälineistä eli sakramenteista. Kasteen sakramenttia pidetään katolisessa kirkossa pätevänä, jos kaste toimitetaan vettä käyttäen "Isän, Pojan ja Pyhän Hengen nimeen"

English-language Catechism for Adults

Would you like to become more familiar with the basic teaching of the Catechism of the Catholic Church? A study group of English-speaking people meets twice a month at the **Studium Catholicum, Ritari-
katu 3 b A 4, Helsinki**. The study group is open to all those who are interested.

The next English Catechisms at the Studium

- Monday April 16th at 18.30
- Monday May 7th at 18.30

Contact person: **Diana Kaley**, 040 7235703, diana.kaley@studium.fi. Moderator of the group: fr. **Antoine Lévy, OP**.

URKUMUSIIKIN JUHLAA KATEDRAALISSA

URKUREITA LÄHELTÄ JA KAUKAA

Urkukonsertti Pyhän Henrikin katedraalissa **torstaina klo 18.00**.

3.5.2018 MARKO PITKÄNIEMI
(Helsinki)

SOCIETAS SANCTI GREGORII MAGNI
gregoriusyhdistys.wordpress.com

PYHÄ MESSU LATINAKSI

Pyhän Henrikin katedraalissa
Sunnuntaina 6.5.2018 klo 13.00
(isä Wojciech Grygiel FSSP)

Gregorius-yhdistyksen järjestämiä tridentinisiä tai joskus "gregoriaanisia" messuja vietetään Pyhän Henrikin katedraalissa normaalisti aina kuukauden ensimmäisenä sunnuntaina klo 13.00 (ei kesäkuukausina).

A Tridentine or sometimes a "Gregorian" Mass in Latin is usually celebrated in St. Henry's Cathedral on the first Sunday of the month at 13.00 (not during summer).

Artikkeleita

Petrus Canisius, oikeammin Kanijs, syntyi toukokuun 8. päivänä v. 1521 Nijmegenissä ylhäiseen perheeseen. Hänen isänsä oli tuon silloin saksalaisen kaupungin, Nimwegenin, pormestari.

Canisiusuksen syntymä tapahtui lähes samanaikaisesti kahden seikan kanssa, jotka myöhemmin vaikuttivat hänen elämässään hyvinkin keskeisesti. Toinen näistä oli reformaattori Martti Lutherin tuomitseminen valtakunnankiroukseen Wormsin valtiopäivillä ja toinen, jesuiittajärjestön perustamiseen johdattavana, pyhän Ignatius de Loyolan vakava haavoittuminen Pampolonan taistelussa.

Vuodet 1536–1546 Canisius vietti Kölnissä. Tänä aikana hän opiskeli teologiaa, kehittyen erityisesti pyhien kirjoitusten alalla todelliseksi asiantuntijaksi, ja tutustui katolisten oppineiden piiriin, joka pyrki uudistamaan kirkkoa ja hartauselämää hollantilaisen humanismin ja saksalaisen mystiikan hengessä. Canisius valmistui vuonna 1539, mutta ei jättänyt tutkimusta, päinvastoin: vuonna 1546 häneltä ilmestyi kaksiosainen teos kirkkoisista. Tuo teos oli samalla tiettävästi ensimmäinen jesuiitan julkaisema kirja.

Jesuiitta

Canisius oli nimittäin jo toukokuussa 1543 liittynyt uuteen katoliseen veljeskuntaan, Jeesuksen seuraan eli jesuiittoihin, johon hän oli tutustunut vain vähän aikaisemmin tavattuaan yhden järjestön perustajista, pyhän Pierre Favren (lat. Petrus Faber).

Kölnissä Canisiuksen ympärille muodostui nopeasti ensimmäinen saksalainen jesuiittayhteisö. Samoihin aikoihin hän joutui ensimmäistä kertaa todella käymään kamppailua katolilaisten uskon ja oikeuksien puolesta protestanttisuuden puoleen suuntautunutta arkkipiispa von Wiediä vastaan. Tästä alkoi Canisiuksen monipuolinen ura kirkollisena lähettiläänä: tapaamisia Saksan keisarin Kaarle V:n kanssa, osallistumisia valtiopäiville ja kirkolliskokouksiin kardinaalien seurassa jne.

Veljeskunnassaan Canisius eteni nopeasti. Hänet vihittiin papiksi jo kesällä 1546, ja vuotta myöhemmin Ignatius de Loyola itse kutsui hänet Roomaan tutustumaan yhä syvemmin veljeskunnan elämäntapaan ja spiritualiteettiin. Juhlalliset lupaukset Canisius antoi vuonna

1549 vain vähän sen jälkeen, kun hänelle oli osoitettu tehtävä Ingolstadtin yliopistosta.

Saksassa hänen työkenttäänsä osoitettiin laajaksi: kolmen vuosikymmenen ajan hän kierteli kaupungista toiseen yrittäen koota kirkkoa yhteen. Hänestä tuli katolisen uudistusliikkeen keulakuva, jonka paavi Leo XIII sittemmin nimisi "Saksan toiseksi apostoliksi" pyhän Bonifatiusuksen rinnalle. Kesäkuussa 1556 Ignatius de Loyola nimitti Canisiuksen jesuiittojen vastaperustettavan Ylä-Saksan provinssin esimieheksi, jona hän toimi vuoteen 1569 asti. Tänä aikana hän hoiti vanhoja ja perusti uusia kollegioita Böömistä Tiroliin.

Järjestelyidensä ansiosta Canisius nousi ehkäpä jopa Saksan tärkeimmäksi vas-

taformaattoriksi, joka ennemminkin pyrki sovitteluun kuin kärjistämään tilannetta katolilaisten ja protestanttien välillä. Sen sijaan hän myös voimakkaasti vaati katolisen papiston uudistamista ja Rooman vaikutuksen kasvattamista Saksan omavaltaisessa kirkossa.

Katekismukset

Kaikkein merkittävintä ja kauaskantoisinta vaikutusta Canisiuksen vaikutus kirjoitustensa, erityisesti katekismuksiansa, kautta. Katekismuksia hän julkaisi kolmena erikokoisena versiona keisari Ferdinand I:n kehotuksesta. Ensimmäinen näistä oli latinaksi kirjoitettu "Summa Doctrinae

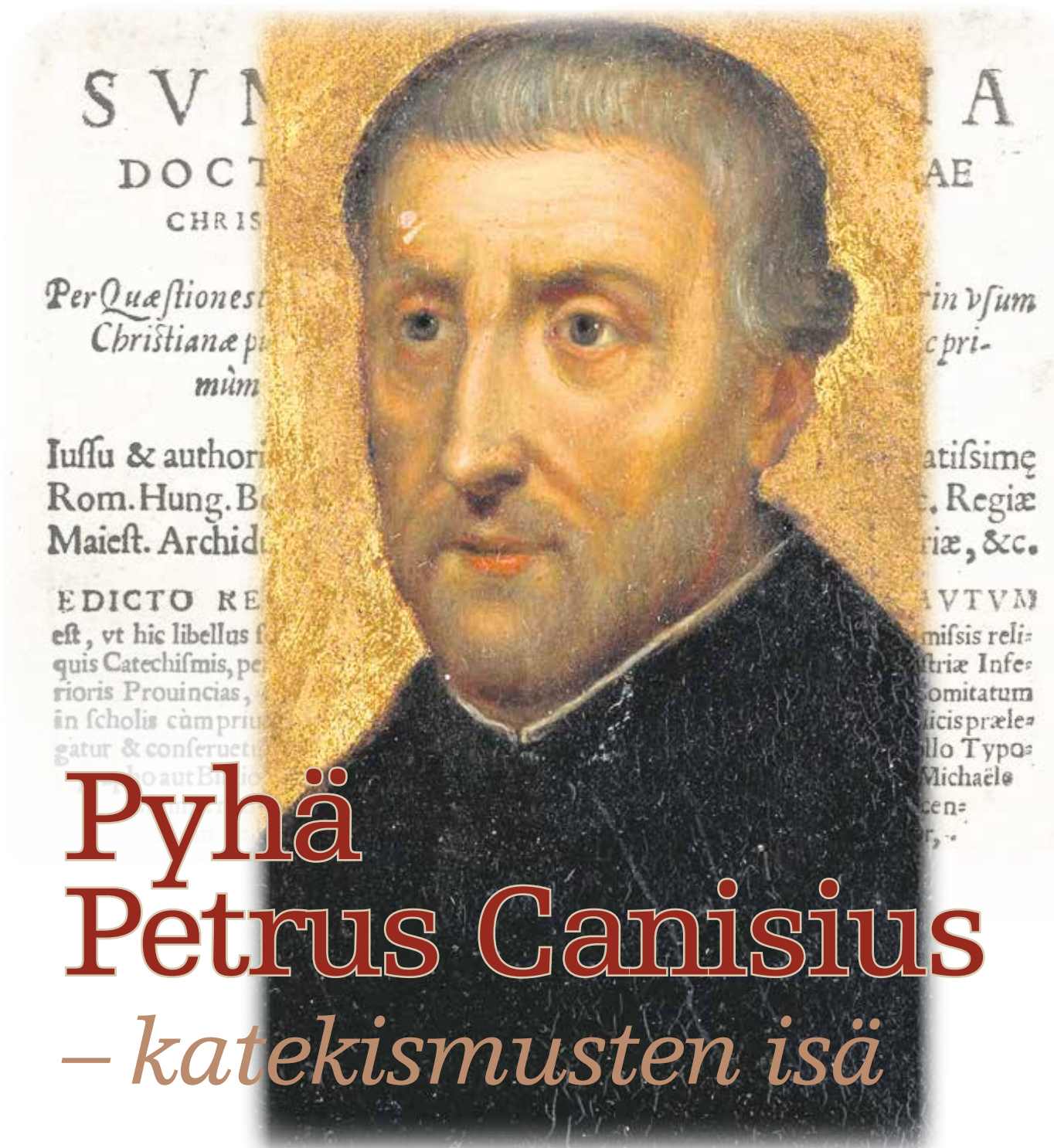
Christianae" (1555), joka sisälsi 230 kysymystä ja vastausta. Ja vain noin vuotta myöhemmin ilmestyi Canisiukselta Ingolstadtissa pienempi, mutta ensimmäinen saksankielinen katekismus, jota edelleen seurasi monia uudistettuja versioita, kolmessa eri laajuudessa. Alunperin nämä katekismukset oli tarkoitettu nimenomaan vastaamaan katolisen opin mukaisesti Lutherin kirjoittamien katekismusten "uusiin oppeihin".

Canisiuksen katekismuksien arvo on ollut valtava. Niitä luettiin yleisesti vielä 1800-luvulla katolisen opin esityksenä kaikkialla Euroopassa ja lähetysmaissa. Monissa maissa katekismuksia kerrotaan jopa kutsutun "canisiuksiksi".

Canisius kirjoitti myös teoksia yksittäisiltä teologian aloilta sekä mm. kuuluisaksi tulleen selvityksen "De Maria Virgine incomparabili". Hän ajautui kuitenkin erimielisyyksiin tulevan Ylä-Saksan provinssin esimiehen Paul Hoffaeuksen kanssa, joka lopulta sai tarpeeksi tukea syrjäyttääkseen provinssissa "liian tarkkaa ja vaativaa" linjaa toteuttaneen Canisiuksen. Vuodesta 1580 Canisius asui Sveitsin Freiburgissa, jossa hän kuoli vain vähän ennen joulua, 21.12.1597.

Muisto

Paavi Pius IX julisti Canisiuksen autuaaksi vuonna 1864, ja paavi Pius XI julisti hänet pyhäksi ja kirkonopettajaksi vuonna

Ajatuksia uskonnonopetuksesta

na 1925. Katekismuksiansa lisäksi Petrus Canisius muistetaan myös maltillisesta ja asiallisesta suhtautumisestaan aikansa teologisiin riitoihin, jotka hän yritti voittaa ei niinkään toisia vähätellen vaan määrätietoisen opetuksen, saarnaamisen ja kasvatuksen kautta.

Petrus Canisiuksen muistopäivää vietetään Saksassa vuosittain 27. huhtikuuta, yleisessä roomalaisessa kalenterissa muistopäivä on 21. joulukuuta.

Marko Tervaportti

Päälähteitä:

– Schneider, Burkhardt: *Pietro Canisio. La vita*. Teoksessa *Bibliotheca Sanctorum, decimo volume*. Toim. Mgr. Filippo Caraffa. Roma 1968.
– jesuiten.org

Päivän rukous

*Kaikkivaltias Jumala,
sinä annoit pyhälle Petrus
Canisiukselle
voimaa ja viisautta puolustaa
katolista uskoa.
Hänen esirukoustensa tähden
suo kaikkien totuuden etsijöiden
löytää sinut
ja anna oman kansasi aina
horjumatta tunnustaa nimeäsi.
Tätä pyydämme Herramme
Jeesuksen Kristuksen,
sinun Poikasi, kautta, joka kanssasi
elää ja hallitsee
Pyhän Hengen yhteydessä, Jumala,
iankaikkisesta iankaikkiseen.*

Usein en tiedä,
mikä on se tuuli,
joka minua liikuttaa,
minne purteni purjehtii,
missä istun aloillani,
miten ohjaan oikeaa reittiä.

Luotan Jumalaan,
minun Herraani,
joka lähettää kaiken
parhaakseni.
Iankaikkisuutta varten,
ei ajallista,
minut on luotu ja lunastettu.

Petrus Canisius

Katolisen kirkon jäseniä asuu virallisen tiedon mukaan Suomessa noin 15 000, käytännössä ehkä paljonkin enemmän. Kirkon jäsenistö on keskimäärin nuorta, noin 30 % meistä on lapsia ja nuoria. Meidän kulttuurinen taustamme on hyvin kirjava; hiippakunnassa puhutaan noin sataa kieltä. Myös suomen- tai ruotsinkielisiksi rekisteröidyistä katolilaisista monilla on toinenkin kotikieli. Monet meistä puhuvat kotonaan esimerkiksi vietnamia, puolaa, arabiaa, burmaa, tamilia, tagalogia, espanjaa tai portugalia. Yhteiskunnallisesti kirjavuus on myös suurta; joukossamme on Suomessa pitkään vaikuttaneita teollisuus- ja kulttuurisukuja, mutta toisessa ääripäässä myös paljon vastikään tyhjin käsin uuden elämän Suomessa aloittaneita pakolaisia.

Asenteet katolista uskoa kohtaan ympäröivässä yhteiskunnassa luovat edelleen usein haasteita. Perusongelmana on suomalaisuuden antikatalinen pohjavire: katolisuus nähdään helposti joko luterilaisen perinteen pohjalta jälkeenyäänneenä tai vääränlaisena uskonnollisuutena, tai ateistisesta näkökulmasta vähintäänkin takapajuisuutena, ellei suoranaishana pahuutena. Molempia näitä yhdistää ilo siitä, että historiallisista syistä ”emme onneksi ole ainakaan katolilaisia”, mikä on yllättävänkin tärkeä osa valtakulttuurin itseyttä. Ei ole tavatonta, että katolisten lasten suomalaiset sukulaiset ja toisaalta koulussa opettajat tuovat näitä asenteita esiin tarkoituksella tai huomaamattaan. Joskus jopa lapsen ei-katolinen vanhempi voi tehdä katolisen vanhemman ja lasten uskonnonharjoituksen hyvin vaikeaksi.

Katolisen uskonnon kouluopetusta on Suomessa annettu laajassa mittakaavassa noin 20 vuoden ajan. Tällä hetkellä opetusta annetaan noin 30 paikkakunnalla, ja riittävä määrä oppilaita olisi lisäksi noin 50 muussa kunnassa, joissa opetusta ei syystä tai toisesta järjestetä. Suomen oloissa katolisen uskonnon opetus antaa opetussuunnitelmaan kirjattujen tavoitteiden kautta ja niiden lisäksi monille oppilaille hyvin tärkeän kokemuksen siitä, että heidän asuinympäristössään on muitakin katolisia lapsia ja nuoria, paikan jossa heidän ei tarvitse tuntea olevansa tässä suhteessa erilaisia.

Siellä he voivat myös keskustella omaan uskontoon liittyvistä kysymyksistä ja epäilyksistä avoimesti, ilman ei-katolisen ympäristön luomia paineita, joihin lapsi tai nuori helposti vastaa alkamalla halveksia tai puolustaa omaa uskontoa. Useimmiten he oman uskonnon opetuksessa tutustuvat myös oman perheen ulkopuoliseen aikuiseen, joka pystyy opastamaan heitä sekä ka-

tolisen uskonnon että suomalaisen yhteiskunnan näkökulmasta. Varsinkin niille lapsille, joiden molemmat vanhemmat ovat ulkomailta, ja oma kulttuuri poikkeaa kovastikin suomalaisesta, tämä antaa mahdollisuuden ymmärtää suomalaisuutta paremmin, koska oman uskonnon opettajaan luotetaan esimerkiksi tapoja ja moraalialueita koskeissa kysymyksissä usein enemmän kuin muita katsomuksia edustaviin opettajiin.

Oman uskonnon kouluopetuksesta luopuminen veisi katolisilta lapsilta ja nuorilta kaiken tämän. Yhteisopetuksessa he joutuisivat ottamaan roolin, jossa koko luokan katolisuuden tuntemus saattaa jäädä riippumaan heistä itsestään, ja useinkin puolustamaan asioita, joista eivät vielä paljoakaan tiedä tai ole välttämättä edes samaa mieltä. Toinen vaihtoehto, ja varmasti melko yleinenkin, olisi sitten se, että he vaikenisivat ryhmäpaineen edessä eivätkä ehkä koskaan oppisikaan tietämään uskostaan enempää. Toki pääosa katolisista lapsista käy nykyään opetuksessa myös seurakunnassa valmistautuessaan ensimmäiseen kommuunioon, mutta juuri ne lapset, joiden tilanne on uskonnonopetuksen suhteen vaikein, jäisivät helposti ilman.

Juho Kytäjä

Kirjoittaja on entinen hiippakunnan opetuskeskuksen johtaja, kolumni julkaistu alunperin Uskot-foorumin nettisivuilla.

Pääsiäinen Röglessä

Joskus jokin asia tapahtuu juuri oikeaan aikaan. Röglessä Lundin lähellä sijaitseva dominikaanisarten (Sainte Marie des Tourelles) luostari on kiinnostanut minua kauan. Maaliskuussa silmiini osui luostarin ilmoitus "De heliga påskdagarna" 28.3.-2.4., pyhän viikon keskiviikosta toiseen pääsiäispäivään. Nyt oli aika mennä, todellakin tarvitsin hiljaisuutta ja syventymistä "Kristuksen seuraamiseen liturgiassa kuoleman ja tuonelaan astumisen kautta ylösnousemukseen". Irrottautumista arjesta, internetistä ja muusta, keskittymistä siihen, mitä pääsiäisenä tapahtuu.

Röglen luostari on perustettu Ranskasta käsin ja toiminut nykyisellä paikalla vuodesta 1956. Tällä hetkellä luostarissa on viisi sisarta. Pääsiäispäiviksi luostariin tuli kaikkiaan 13 vierasta (osa oli mukana koko kuuden päivän ajan, osa päivän tai pari) ja auttamassa oli kaksi vapaaehtoista, toinen usein Röglen luostarissa käyvä ruotsalainen, toinen nuori saksalainen Bonifatiuswerkin kautta. Hetkipalveluksiin ja messuihin tuli paljon osallistujia myös lähiseudulta.

Vierasta huolehti sisar Céline. Keski- viikkoiltana 28.3. aloitimme hiljaisella rukouksella ja vespereillä, ja sen jälkeen oli iltamessu heti papin ehdittyä lentokentältä. Isä Philippe, ranskalainen hiipakuntapappi, käy säännöllisesti Röglessä, erityisesti silloin kun sisarten on vaikea saada pappia muualta. Hän pystyy lukemaan messun ja evankeliumin ruotsiksi, mutta saarnasi englanniksi. Yksinkertaisen aterian aikana sisar kertoi ensimmäisille kahdeksalle vieraalle käytännön asioista ja ohjelmasta. Kompletoriumin jälkeen alkaisi hiljaisuus, pääsiäisvigiliaan asti olisimme hiljaa ateriolla.

Rukoushetkien ja messujen ohella ohjelmassa oli paljon vapaata aikaa. Olla hiljaa, rukoilla, levätä, lukea, kävellä ulkona, mitä kukin tahtoi. Vieraita pyydettiin myös osallistumaan auttamalla työssä (meille jaettiin työvuorot, kuten ruokasalin siistimistä aterioiden jälkeen, kukkien poimimista, eräs aiemminkin Röglessä pääsiäistä viettänyt sai tehtäväkseen tulen sytyttämisen ennen pääsiäisvigiliaa, jne.) Ohjelmassa oli myös pari esitelmää. Halutessaan saisi keskustella papin tai jonkun sisaren kanssa.

Suhteellisen sujuva ruotsin ymmärtämistaito (osaan myös jotakuinkin ulkoa messuvastaukset ja joitakin rukouksia ruotsiksi, vaikka puhetaito ei niin harjaantunut olekaan...) riitti hyvin. Ei ollut vaikea osallistua hetkipalveluksiin ruotsiksi. Liturgiassa kulloinkin tarvittavat kirjat ja nuotit löytyivät helposti kirkon eteisestä. Kirkko on yksinkertaisen skandinaavisen kaunis; laulettuja psalmeja jne. säesti yleensä sisar Sofie sitralla ja harpulla.

Sää vaihteli keskiviikkoillan tuulisesta kylmästä säästä kiirastorstain lumisateeseen, pitkänperjantain aurinkoon,

taas kylmään, pääsiäismaanantain aurinkoon. Hiljaisuuteen astuminen merkitsi yritystä irrottautua töistä ja kaikenlaisista kiireistä. Olisi tilaa tärkeämmille kysymyksille, vaikka aluksi oli ehkä vaikea tuntea muuta kuin kuivuutta.

Kiirastorstiaamuna oli lyhyt tenebrae-palvelus klo 8 ja seksta klo 12.10 ennen lounasta. Iltapäivällä 15.30 sisar Sofie piti lyhyen johdatuksen päivien liturgiaan ottamalla esille joitakin laulujen yksityiskohtia ja lyhyitä syvällisiä sanoja psalmeista; hän piti samalla pienen lauluharjoituksenkin. Pelastus ei ole teoriaa, vaan tapahtuma. Sana on sakramentti, kommuunio Jumalan Sanan kanssa. Meidän äänemme, Jumalan ääni, kirkon ääni. Kristus antaa ruumiinsa myös ylistysuhriksi – pesah-aterian lopussa lauletaan suuri hallel, psalmi 136.

Kiirastorstain iltamessu ehtoollisen asettamisen muistoksi oli kaunis. Kappeleissa oli paljon myös vain messua ja adoraatiota varten tulleita. Jalkojenpesu on yleensä aina luostarin kiirastorstain liturgiassa, mutta tänä vuonna sitä ei ollut kirkossa (priorinna pesi sisarten jalat klausuurissa). Tunsin ajatusten harhailevan, mutta tunsin myös, että nyt oli todellakin astuttu sisään pääsiäisen pyhiin päiviin: uskoa, rakkautta, Jeesuksen läsnäoloa, kiitollisuutta... Messun lopussa sakramentti kannettiin ulos kirkosta ruokasalin yläkerran huoneeseen ("Getsemane"), jossa oli adoraatio puoleenyöhön saakka. Messuun osallistuneet pääsivät yläkertaan rukoilemaan; alakerran ruokasalissa oli ensin sisarten ja luostarin vieraiden yhteinen agape-ateria, jonka aikana luettiin Johanneksen evan-

keliumin 13. ja 14. lukua. Sitten myös sisaret ja vieraat nousivat yläkertaan sakramentin eteen. Rukoilimme hiljaa, ja välillä jatkettiin Johanneksen evankeliumin lukujen 15-17 lukemista, Jeesuksen puheesta viimeisellä aterialla.

Pitkänperjantain aamu oli aurinkoinen. Klo 8 oli pitkähkö moniäänisesti laulettu tenebrae-palvelus, johon myös Lundin dominikaaniveljet osallistuivat, kynttilöiden sammuttamisineen. Kynttelikkö oli suurempi kuin mihin Pyhän Henrikin katedraalin kauniissa tenebrae-palveluksessa olemme tottuneet, 15 kynttilää, ja tekstejä enemmän (kolme nocturnaa psalmeineen, antifoneineen ja lukukappaleineen). Mieleeni jäivät lukukappaleet Joosefin myymisestä Egyptiin ja Jobin kirjasta, mutta myös Johannes Khrysostomoksen aina koskettava saarna Kristuksen veren voimasta: Kristus rakensi kirkon kyljestään.

Aamupäivällä sisar Katarina piti lyhyen esitelmän Kristuksen verestä Katarina Sienalaisen kirjoituksissa. Tuo veri paljastaa Jumalan rakkauden meitä kohtaan, tuossa veressä otamme vastaan pelastuksemme; meidät luodaan uudestaan armossa. Kristus on meille "imettäjä", joka itse nauttii sen lääkkeen, joka lapsille olisi liian vahvaa. Kristus antaa voiman veressään vastustaa itserakkautta, Jumalan halveksimista.

Iltapäivällä sää oli pilvisempi. Pitkänperjantain liturgia Herran kärsimisen muistoksi oli yksinkertaisen kaunis, passio ja esirukoukset luettiin. (Huomasin ajattelevani, että joskus minusta pitkänperjantain liturgia Pyhän Henrikin katedraalissa on jo osallistujamääränkin

takia hiukan uuvuttava, koska ristin pylvästä kestää kauan ja tungos on melkoinen, kun kaikki eivät tahdo mahtua edes sisälle kirkkoon).

Lauantaiaamuna oli kuten edellisenäkin päivänä laulettu tenebrae klo 8 Lundin dominikaaniveljien kanssa. Jälleen enemmän tekstejä, tietenkin varhaiskirkon saarna siitä, kuinka Kristus meni hakemaan Aadamia tuonelasta: en minä sinua sitä varten luonut, että jäisit tuonelaan; sinun tähtesi minä, Luoja, olen tullut pojaksesi...

Lounaan jälkeen sisar Katarina piti lyhyen mietiskelyn Kristuksen haavoista ja sisar Sofie pienen lauluharjoituksen pääsiäisvigiliaa varten. Lauantai oli levollista aikaa ja valmistautumista iltaan. Pääsiäisvigilia alkoi klo 22, tuli sytytetään ulkona 21.30 – tuulen takia nuotiosta lenteli kipinöitä ympäriinsä. Vigilia oli niin puhutteleva kuin se aina on: uuden tulen siunaaminen, pääsiäiskynttilän kantaminen kirkkoon, kaikki saavat valon kynttilöihinsä, pääsiäisen ylistys (Exsultet)... Vanhasta testamentista luettiin neljä lukukappaletta psalmeineen. Sain lukea vigiliaassa epistolatekstin (Room. 6:3-11) ruotsiksi. Kristus on herätetty kuolleista, hän ei enää kuole eikä kuolemalla ole enää valtaa häneen... Kastevesi siunattiin (pyhien litanian jätettiin pois), eukaristia vietettiin juhllisesti. Vigilia päättyi lähes täsmälleen klo 24, laulettiin Regina caeli, laetare! Sen jälkeen ruokasalissa oli kaikille tarjolla juotavaa ja syötävää ja toivotettiin hyvää pääsiäistä.

Pääsiäissunnuntaina oli yksinkertaisen iloinen laudes klo 9; hiljaisuus ateriolla oli ohi ja vieraat juttelivat keskenään. Pääsiäissunnuntain messu oli 11.30, sen jälkeen lounas, keskustelua, hiljaisuutta, lepoa pääsiäisen ilossa. Kristus on ylösnoussut! Vesper oli erityisen kaunis.

Pääsiäismaanantaina oli adoraatio aamulla ennen laudesta klo 8, aamiainen, aamupäivällä siivosimme huoneemme (kuten vieraita pyydettiin, jos vain kykenivät). Messu oli klo 11.30, sen jälkeen lounas, ja sitten me viimeiset vieraat lähdimme kiitollisina kukin suunnallemme. En usko, että käynti Röglen luostarissa jää ainoaksi.

"Ihmisen elämä on muuttoliikettä työn ja levon, antamisen ja vastaanottamisen välillä. Se, että Jumala loi sapatinpäivän ja pyhitti sen, tarkoittaa, että lepo on Jumalan silmissä yhtä olennaista kuin työ. Ihmisen ei pidä vain tehdä asioita, hänen pitää myös antaa tapahtua. Olemalla hiljaa ja avautumalla olennaisimmalle hän saa lopultakin olla sitä, mitä hän viime kädessä on: pyhäkö, jossa Jumala voi asua. Vetäytymällä maailman hälinästä ihminen saa mahdollisuuden löytää Sanan, jonka Jumala lausuu hiljaisuudessa. Yksi luostarin tärkeimmistä tehtävistä on valmistaa sille tilaa."

Katri Tenhunen

Röglen dominikaaniluostarin kotisivu löytyy osoitteesta www.roglekloster.se. Vieraskoti ei ole avoinna ympäri vuoden.

Caritas-kuulumisia

Nytt-News

Tervetuloa vuosikokoukseen torstaina 26.4. klo 16.30!

Suomen Caritas ry:n vuosikokous pidetään 26. huhtikuuta klo 16.30 Pyhän Marian seurakuntasalissa osoitteessa Mäntytie 2. Tilaisuudessa on kahvitarjoilu. Lämpimästi tervetuloa!

Välkommen till årsmöte 26 april kl. 16.30!

Caritas Finland rfs årsmöte hålls 26 april kl. 16.30 i S:ta Marias församlings-sal på Tallvägen. Kaffeservering. Välkomna!

Annual General Meeting at St Mary's on April 26th from 4.30 pm!

Caritas Finland's Annual General Meeting will be held on Thursday 26th of April from 4.30 pm in the Parish Hall at St Mary's, Mäntytie 2. Coffee will be served. Welcome!

Tuore raportti nuorten köyhyydestä ja sosiaalisesta syrjäytymisestä

Caritas -järjestöt julkaisivat 28.3. raportin, jossa pureudutaan nuorten köyhyyteen ja sosiaaliseen syrjäytymiseen 17 Euroopan maassa, sekä annetaan suosituksia päättäjille ongelmien ratkaisemiseksi. Suomen Caritas on laatinut Suomea koskevan maakohtaisen raportin, joka keskittyy erityisesti

Caritaslaiset kuvassa vasemmalta: Larissa, Sara, Elina ja Adriana.

maahanmuuttajataustaisten nuorten kohtaamiin haasteisiin suomalaisessa yhteiskunnassa. Suomea koskeva raportti sekä kansainvälisen raportin tiivistelmä on luettavissa suomeksi Caritasin sivuilta vaihtamistyö -osiosta!

Seuraava Ystävyyden kahvila 11.4.2018

Seuraava Ystävyyden kahvila järjestetään toimistollamme, osoitteessa Kuusitie 6, keskiviikkona 11.4. klo 15-18. Seuraa Facebook -sivujamme, lisää tietoa tulossa!

Suomen Caritas esittäytyy

Caritas on katolinen avustusjärjestö, joka tekee työtä kaikkein haavoittuvimmassa ja syrjäytymisvaarassa olevien ihmisten kanssa Suomessa ja maailmalla. Caritasin

toimisto sijaitsee Meilahdessa samoissa tiloissa opetuskeskuksen kanssa. Toimistossa työskentelee kaksi kokoaikaista työntekijää; hankevastaava ja järjestökoordinaattori. Lisäksi Caritasella on pääsihteeri ja osa-aikainen tiedottaja.

Caritas on taloudellisesti riippumaton hiippakunnasta; se rahoittaa toimintansa yksityisin lahjoitusvaroin, erilaisin hanke-rahoituksin sekä kansainvälisten kumppanuussopimusten kautta. Suomen Caritas toimii osana eurooppalaista ja kansainvälistä Caritas-verkostoa.

Caritas antaa toimistollaan käytännön neuvontaa ja ohjausta maahan muuttaneille. Lisäksi Caritas kouluttaa seurakunnan työntekijöitä ja kirkon piirissä toimivia yhdistyksiä erilaisissa sosiaalityön- ja maahanmuuton kysymyksissä. Caritas tukee

vähävaraisten perheiden lapsia pääsemään mukaan leiri- ja harrastetoimintaan ja auttaa etenkin lapsia, joilla ei ole mahdollisuutta saada apua esimerkiksi Suomen sosiaaliturvan kautta.

Pääsihteeri **Larissa Franz-Koivisto** vastaa Caritasin hallituksen strategian toimeenpanosta, taloushallinnosta sekä toimii lähiesimiehenä työntekijöille. Larissan oma toimi on Vantaan kaupungin hallinnossa sosiaali- ja terveyspalveluissa asiantuntijatehtävissä.

Järjestökoordinaattori **Adriana Saarialho** hoitaa järjestön jäsen- ja yhdistysasioita sekä talousseurantaa, toimii ekume-

nian vastuuvuikkohankkeen työntekijänä sekä koordinaattorina EU-rahoitteisessa Duuni-hankkeessa, jossa tuetaan maahanmuuttajataustaisia nuoria työllistymään.

Hankkevastaava **Sara Nevalainen** on vastuussa Caritasin kehitysyhteistyöhankkeiden suunnittelusta ja toimeenpanosta sekä niiden seurannasta. Lisäksi Sara toimii yhdyshenkilönä kampanjoiden ja tapahtumien järjestämisessä.

Tiedottaja **Elina Kostiainen** vastaa Caritasin ulkoisesta tiedotuksesta sekä nettisivuista.

Olethan tiimiimme yhteydessä sinua askarruttavissa kysymyksissä ja poikkea toimistolle!

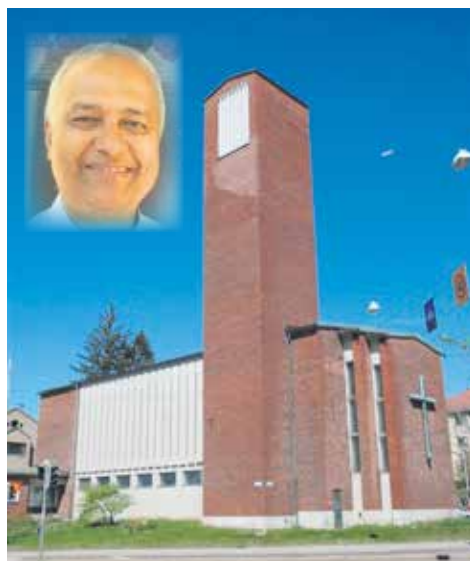
Syro-malabarilainen vierailu ja messu Suomessa

Apostolinen vierailu syro-malabarilaisen riituksen uskovien luo Suomessa ja messu malayalam kielellä 21. huhtikuuta 2018 klo 10.30 Pyhän Marian kirkossa.

Syro-malabarilainen katolinen kirkko on maailman toiseksi suurin idän katolinen kirkko, jolla on yli 4,6 miljoonaa jäsentä ympäri maailmaa. Se perustettiin Intiassa (Keralassa) ja juontaa juurensa apostoli Tuomaan evankelioimistoimintaan ensimmäisellä vuosisadalla Intiassa Keralassa.

Paavi Franciscus nimitti 26. heinäkuuta 2016 piispa Stephen Chirappanathin apostoliseksi visitaattoriksi syro-malabarilaiseen riitukseen kuuluville uskoville Euroopassa. Hän on Slebten titulaari-piispa ja hänen vastuualueensa käsittää kaikki Euroopan maat Yhdistynyttä kuningaskuntaa lukuunottamatta.

Isä Cherman Varicattu, syro-malaba-

rilaiseen riitukseen kuuluvien uskovien sielunhoidon koordinaattori Euroopassa, viettää pyhän messun malayalam kielellä 21. huhtikuuta Pyhän Marian kirkossa klo 10.30. Sen jälkeen on lounas seurakuntasalissa.

Apostolic visitation of the Syro Malabar faithful in Finland and Holy Mass in Malayalam

On April 21st, 10.30am
at St. Mary's Church,
Helsinki

The Syro-Malabar Catholic Church, the second-largest Eastern Catholic Church in the world with over 4.6 million members worldwide, is based in Kerala, India and traces its origins to the evange-

listic activity of Thomas the Apostle in the 1st century in Kerala, India.

Pope Francis appointed Bishop Stephen Chirappanath as Apostolic Visitor for the Syro-Malabar faithful residing in Europe on 26th July 2016, bearing the Episcopal title of Slebte, and covering all European countries except UK.

Fr. Cherman Varicattu, Coordinator General of the Apostolic Visitation for the Syro Malabar Faithful in Europe will be celebrating Holy Mass in Malayalam for the Syro Malabar faithful in Finland on April 21st at St. Mary's Church, Helsinki at 10.30am and with lunch thereafter in the parish hall.

Tervetuloa! Welcome!

Welcoming Team Activities:

Presentation of the education and communication work of the Diocese

The Welcoming Team of the Diocese of Helsinki arranged at the premises of Studium Catholicum in Helsinki a presentation of the education and communication work of the Diocese. Two presentations were given, one by Mr Osmo Vartiainen, director of the Department for Education (e-mail: opetus@katolinen.fi) and one by Mr Marko Tervaportti, director of the Department of Communications (e-mail: info@katolinen.fi).

Education

Mr Vartiainen presented the Department of Education, its staff and its tasks. The new director is an ambitious man. At present, the Department is working with the Finnish State, Ministry of Education on new Catholic Education material for schools. The material will be fully funded, published and distributed by the ministry.

As part of his plan for Catholic primary education, Mr. Vartiainen wants to have a Catholic kindergarten established eventually in each Catholic parish in Finland.

Music is an important element of Catholic culture for children, youth and families, as well as being a generally enriching parish activity. Mr Vartiainen wants to develop practical and educational music activities based on christian music culture and tradition throughout the diocese. In line with this purpose, a project for new Catholic Song Books has been started.

Not least significantly, he plans to work on increasing the number of Catholic religious educators, both catechists as well as professional school teachers, throughout Finland. His main task is to coordinate all Catholic education and formation, at all levels throughout the country. The blessed calling for priestly formation naturally remains a matter for Bishop and therefore outside the activities of Education Office.

Mr Vartiainen noted that Catholic school children have the right to education in their own faith. When there are as few as three (3) Catholic children in a school district, the municipality has the obligation to arrange religious education in accordance with the state Catholic Curriculum (OPS) for these and all Catholic children with in. Here Catholic parents should be active, take initiative and be aware of their rights. The school must pay for the travel costs when Catholic education cannot be given at the child's own school, but has instead to travel to another school for Catholic Religious Education. The child has also the right to have a teacher accompany him or her to the other school and back to own school, should parents require this. And they should do so! This is a basic right of each Catho-

Marko Tervaportti

Osmo Vartiainen

lic child in Finland. All additional costs should be paid for by the school district.

Parents are expected to actively require Catholic education at the child's own school. The more children receive proper Catholic education at their own schools, the less any substitutive actions are required from the Church. All such extra activities place a burdensome strain on the limited resources of our Diocese. In the Helsinki metropolitan area the parishes of St. Henry and St. Mary jointly arrange a monthly "Saturday School", a substitutive education to compensate for the lack of religious education at state schools. The Saturday School is intended for school children with no access to Catholic education at their own schools or within its vicinity. The monthly event comprises of 4 hours, consisting of three hours of education and a Mass at St. Mary's.

The Welcoming Team offers once a month a Sunday School service for younger children at St Henry's, during the 9:30 Sunday Mass in English.

How to find refugees?

During the Q & A session it was noted that the Finnish authorities "do not inform Catholic refugees of church services and Catholic parishes". The matter is of utmost importance! At the same time

the situation is extremely complicated. Matters of religion are highly vulnerable for conflict in such environment. Former refugees themselves are therefore asked to be active in offering insight in coordinating help for those arriving at centres, once they have entered the Finnish society themselves. They are best acquainted with the actual conditions at the centres, while at the same time all charity workers must be fully aware of the risks involved and work fully in cooperation with professional social workers.

All information concerning the Diocese, the parishes and their activities is available on katolinen.fi and katolinen.net. It was noted that any Catholic staying in Finland for more than three (3) months could and should register in the local Catholic parish.

Communication and publishing

Mr Marko Tervaportti, director of the Department of Communication presented the work and functions of his department and of the Publication Department, which together still form the Catholic Information Centre, situated at the Cathedral property. He noted that the director of the latter department, Ms. Katri Tenhunen, is one of the very few Catholic lay theologians in Finland.

Mr Tervaportti said it must be understood, that the information given and communicated through a diocesan office necessarily needs to be official in nature, it just cannot be open on every whim and private thinking. He reminded also that the Diocese is officially bilingual: Finnish and Swedish being the two official languages. Also, the centre is the one place in Finland (and in the whole world) with the task to create, preserve and – when necessary – correct "Catholic language", terminology used in publications and elsewhere.

The centre is responsible for Fides, the Diocesan newspaper, for the Diocese's official homepage in katolinen.fi, co-ordinating Catholic tv and radio programmes, publishing important documents – the Catechism, papal encyclicals and such – as well as other books representing Catholicism, and assisting in many other works of the Diocese.

There was an extensive discussion about the Fides newspaper and the webpages. More English language articles were requested. Mr Tervaportti noted that there are plans for an English language newsletter which would in the future be published maybe three or four times a year. The forthcoming newsletter would highlight what is happening in the Diocese and in the various centres and parishes including Mass schedules. He also noted that the centre receives daily a dozen questions concerning many different issues relating to Catholicism. All questions are answered by a competent Catholic authority or expert.

In the Q and A session, Mr Tervaportti emphasized that he sees many opportunities in developing more communications in English, although this cannot be done if it would mean publishing less in Finnish or Swedish. The main question is to find more resources to do more, and to give ever more people the chance to feel at home in Finland and in the Catholic Church here. Ultimately, he said, the local Church here is also a living Church with its own traditions and a history going back to the 12th century and beyond. Therefore, he invited the Welcoming Team Catholics coming from different parts of the world to feel at home here in Finland, and while cherishing their own traditions, also openly embrace Finnish Catholic traditions and customs, to become more fully part of the local Church and strengthen its unity.

The nearly 20 strong public got a useful and interesting insight into the new Diocesan departments for Education and Communication. An informative and pleasant afternoon.

Jan-Peter Paul

På svenska

Marko "Pitkis" Pitkäniemi – riddarkandidat

Det var vinterns kallaste vecka i slutet av februari då Marko Pitkäniemi eller Pitkis och jag träffades en kväll i Sankt Henriks församlingssal.

Många känner till Pitkis, religionslärare och kantor vid församlingen. Han presenterades i Fides 3/2017 så jag går inte närmare in på hans omfattande CV utan håller mig till två frågeställningar: varför vill han bli riddare av den Heliga Graven och vad väntar han sig av detta medlemskap?

Allting började för honom för ca 5 – 7 år sedan, då idén av ett möjligt riddarskap väcktes av ordens tidigare ståthållare Matias Sarimo och hans hustru Mervi. Pitkis är aktiv lekmanafranciskan så det låg nära till hands att han även skulle bli riddare av den Heliga Graven. Franciskanerna svarar ju för skötseln av de heliga platserna i det Heliga Landet och den Heliga Gravens riddare för finansieringen av olika verksamheter såsom skolor, barnträdgårdar och yrkes-högskolan i Betlehem förutom om skötseln av fastigheterna och verksamheten

gällande det Latinska Patriarkatet. Det ligger således ett nära samband mellan riddarorden och franciskanerorden.

En annan orsak till Pitkis intresse är att han vill ha en större religiös synlighet. För att bli medlem av riddarorden måste Pitkis ha tillstånd av franciskanerprovincialen i Tyskland. Efter en tid fick han ett officiellt godkännande och processen mot den kommande investituren kunde fortsätta. Efter ett års provotid, då han deltog i riddarordens verksamheter, läste sig in i ordens historia och upplevde som kantor några investiturer stärktes hans vilja att bli medlem.

Som riddare av den Heliga Graven vill han leva ut sin kallelse som riddare. På detta sätt kan han bättre och på ett synligt sätt tjäna den katolska kyrkan i Finland och internationellt samt främja kristendomen i det Heliga Landet. Han vill även vara solidarisk och visa medlidande med de kristna och andra som idag lider stora orättvisor och våld i det Heliga Landet.

Jan-Peter Paul

Manuel Airava – vill verka som katolik i diasporan

Jag träffade Manuel Airava en söndagseftermiddag efter den svenskspråkiga mässan i Sankt Henriks katedralens församlingssal. Vi var ett dussin svenskspråkiga katoliker som satt tillsammans bland många som stannat kvar efter elvans finskspråkiga mässa.

Manuel och jag sökte ett lugnt hörn var man kunde prata i fred. Den 52-åriga riddarkandidaten Airava härstammar från en stark troende katolsk finlandssvensk familj. Familjens medlemmar har varit aktiva i Katolska kyrkan i Finland i decennier. Sålunda är det ingen överraskning att den Heliga Gravens finländska ståthållare Pekka Lindholm inbjöd Manuel att bli medlem. Efter ett års provotid är nu tiden mogen för investitur i Maj i år.

Riddarkandidaten Airava har varit aktiv inom olika organisationer i kyrkan i 30 – 40 år. För närvarande är han styrelsemedlem i Academicum Catholi-

cum. Men hans meritförteckning är omfattande. Han har varit bl.a. lägerledare under sommarlägren för unga i Stella Maris, ordförande i sju år för Juventus Catholica, medlem av Nordiska Rådets katolska ungdomsråd, dragare av pilgrimsfärden till Sankt Henriks martyror i Kjulo träsk i närmare 30 år tillsammans med fader Aarts, mässstjänare i närmare 10 år vid Sankta Maria församling, medlem och bärande kraft för Comunione e Liberazione i Finland i närmare 30 år.

Till utbildning är Manuel Airava ingenjör från Arcada. Han har gjort sin yrkeskarriär inom Nokiakoncernen. Han är gift med den förtjusande brasilianskan Katia. De har två barn varav sonen förbereder sig för prästerskapet.

Manuel är en trevlig och öppen person. Det är lätt att komma till tals med honom. Redan under studietiden visste hans kamrater att han var troende katolik som varje söndag gick till mässa. Detta var inte ett hinder för ett gott kamratskap under både studie- och arbetslivet.

Jan-Peter Paul

Prästriddaren fader Anders Hamberg

De flesta av oss känner fader Anders Hamberg, vår katolska kyrkoherde vid Sankt Olavs församling i Jyväskylä. Fader Anders presenterades i Fides 12/2016.

Jag träffade fader Anders i Sankt Henriks församlingssal en vacker söndagseftermiddag i mars. Han hade just firat den gregorianska mässan på latin. Mycket imponerande. Vi satte oss i församlingssalen var en vänlig dam serverade kaffe med tilltugg. Vårt samtal gick in på frågan varför fader Anders vill bli riddare av den Heliga Graven. Han hade en klar åsikt i frågan. De kristliga riddaridealerna har i vår moderna materialistiska tid gått förlorade. Vi lever i en allt hårdare samhällsmiljö, som inte beaktar de svaga. Fader Anders vill skydda de svaga i samhället både i Finland och i det Heliga Landet.

Den andra orsaken varför fader Anders fattade beslutet att bli riddare av den Heliga Graven var att de kristna riddaridealerna är omfattande och inkluderar även andliga ideal. Han vill genom riddarskapet hjälpa de som är svaga i sin tro, tvivlarna och de alienerade.

Fader Anders är pragmatisk och realistisk. Man kan inte frälsa hela världen, men man kan göra en hel del i sin nä-

ra gemenskap. En riddare av den Heliga Graven skall verka och påverka lokalt genom att göra riddarorden mera synlig i sin näromgivning och berätta för andra om det kristna riddaridealets andliga sida. Detta kan man även göra genom sitt eget exempel och sättet hur man förhåller sig till sin tro. Den egna församlingen är givetvis det främsta närområdet var man kan verka. Evengång som omfattar hela stiftet är också viktiga, i synnerhet stora fester och mässor.

Fader Anders leker med tanken att skriva en bok om det kristna riddarska-

pet i vår tid. Riddarskapets andliga ideal är mera aktuella än någonsin. De ger oss möjligheter att verka i samhället också under svåra omständigheter var man kanske känner sig allena, fast man är aldrig helt allena för Kristus står alltid nära oss.

Marko "Pitkis" Pitkäniemi kom tillbaka från sakristian. Vi fortsatte med mera allmänna ämnen. En trevlig intervju och eftermiddag. Vardera och Manuel Airava skall slås till riddare av den Heliga Graven senare i vår.

Jan-Peter Paul

tä ja tietämättömyyttä, mutta myös suurenmoista ystävyyttä, tukea ja opastusta. Oman tiedonhaluni kautta olen oppinut tuntemaan lukuisan joukon pyhimyksiä, joiden elämä historian pyörteissä on saanut minut näkemään heidät suunnattoman monivärisenä kuvakudoksena, josta löytää jatkuvasti yhä uusia ja uusia yksityiskohtia.

Se, mikä minua jatkuvasti kummastuttaa, on ihmisten suunnaton tietämättömyys katolisuudesta. Jopa islamista, hindulaisuudesta, buddhismista ollaan kiinnostuneempia ja niistä halutaan tietää ja oppia enemmän. Sen sijaan tuntuu siltä, että viidensadan vuoden aivopesu on onnistunut poistamaan kaiken tiedonhalun, eikä mitään topeliaanisia käsityksiä kieroista jesuiitoista, irstailevista paaveista ja maallista valtaa hamuavista kirkonmiehistä (mikäli he ovat katolisia) aseteta kyseenalaiseksi. Pahat puheet ovat uskottavampia kuin hyvät, ihmisethän ovat pahoja.

Pitkällä katolisella tielläni juuri tämä on ollut hankalinta, olla uskomatta juoruja, kertoa niitä kuka tahansa ja kenestä tahansa. Olla muodostamatta varmaa mielipidettä ennen kuin olen itse asioita mielessäni tutkinut. Kun kirkon pedofiiliaskandaalit alkoivat täyttää lehtien sivut, kun seurasin raivokkaita reaktioita ja uutisia kirkosta eroamisista eri puolilla maailmaa, tunnustan, että olin ihmeissäni - ja surullinen. En ollut aikanaan liittynyt kirkkoon mukavien ihmisten, hyvien pappien, kaikenpuolisen kristillisen käyttäytymisen täydellisyyden takia. Olin liittynyt kirkon tähden, Kristuksen tähden, kirkon hengellisen sydämen tähden. Siksi, että tiesin tullessi kotiin.

Ehkä käännyttäessä katsoin asioita toisella tavalla kuin ihminen, joka on oppinut jo kehdestä asti myös katolisuuteen kieltämättä liittyvät kliseet: papit ovat hyviä, sisaret ovat hyviä, suuri rakkaus täyttää kaikkien sydämet. Ehkä minulle oli helpompaa ymmärtää, että katolilaisetkin ovat vain ihmisiä, jotka tekevät virheitä, erehtyvät ja valehtelevat, panettelevat muita ja ovat kateellisia. Katolisen kirkon historiaan tutustuessani opin paljon uutta, eikä ollut vaikea ymmärtää, miksi katolilaisista puhutaan niin paljon pahaa, ja miksi paavius ja katolisen kirkon virkakäsitys yleensäkin on monille ei-katolilaisille edelleen kuin punainen vaate härälle. Kirkko koostuu ihmisistä, ja niin vaikeaa kuin monen ulkopuolisen on sitä ymmärtää, myös paavit ovat vain ihmisiä, oman ympäristönsä, aikakautensa ja sen tapahtumien tuotteita. Ja kaikesta tästä huolimatta kirkon usko ja sen opetus on pysynyt samana jo kaksituhatta vuotta. Se antaa minulle voiman ja rohkeuden pysyä tällä tiellä, jolle lähdin yli viisikymmentä vuotta sitten. Se antaa minulle mahdollisuuden oppia jatkuvasti uutta tästä uskosta johon sitouduin, tuo eteeni yhä uusia keitä matkalla eteenpäin. En halua pysähtyä tällä tiellä vaan haluan kulkea yhä eteenpäin, kohti uusia löytöjä, uusia kohtaamisia tällä elämänpituisella matkallani kohti kaukaista päämäärää jonka toivon ja uskon joskus saavuttavani, väsyneenä, varpaat verillä, sielu mustelmilla – onnellisena.

Tuula Luoma OP

Lukijoilta: Käännyttäiselle katolisuus on elämän pituinen matka

Piispa Paul Verschuren kysyi minulta kerran, mitä ihmisessä tapahtuu kun hän muuttaa uskoaan, uskontokuntaansa, miltä se tuntuu? Hän sanoi myös, että hänen on hyvin vaikea ymmärtää tällaista tapahtumaa, sitä prosessia, joka johtaa luopumiseen uskosta, johon on syntynyt, ja siirtymiseen ja sitoutumiseen toiseen. Olen siitä asti, ja viime vuosina yhä enemmän, miettinyt ja pohtinut asiaa. Silloin vastasin piispalle, että vertaisin sitä oikeastaan siihen, kun ihminen saapuessaan taloon siirtyy eteisestä salin puolelle. Se tuntuu edelleen melko hyvältä vertaukselta.

Mitä minussa tapahtui vuosikymmeniä sitten? En oikeastaan muista aikaa, jolloin katolisuus ei olisi kiinnostanut minua. Äitini kertoi minulle kerran, että olin viisivuotiaana tomerasti väittänyt: kun minusta tulee iso, minusta tulee katolilainen! Todennäköisesti minulla ei silloin ollut aavistustakaan siitä, mitä tarkoittaa katolilainen, olin ehkä kuullut sanan jossakin ja se oli kuulostanut mielenkiintoiselta. Olen aina lukenut paljon, ja yksi mielikirjoistani

heti lukemaan opittuani oli Estlanderin Jokamiehen maailmanhistoria, valitettavasti myöhemmin muutoissa kadonnut, repaleisena ja puhki luettuna. Siitä luin uudestaan ja uudestaan paaveista, inkvisitiosta ja luostareista, ja tajusin, että Suomikin oli joskus ollut katolinen maa. Siitä luultavasti jäi itämään kiinnostuksen siemen, joka sai aikanaan hyvän kasvualustan Kallion yhteiskoulussa, humanin ja avarakatseisen kirkkohistorianopettajani Hugo Knuutilan opetuksesta. Viisitoistavuotiaana aloin miettiä liittymistä katoliseen kirkkoon, mutta harkinta-aika venyi kymmeneksi vuodeksi, monestakin syystä.

Muistan hyvin hetken, jolloin päätös kiteytyi. Katsoin televisiosta presidentti Kennedyn hautajaisia ja tajusin, että tämä kirkko on minun kirkkoni. Ei kestänyt montaakaan päivää, kun olin soittamassa Henrikin pappilan ovikelloa ja ilmoittamassa, että haluan liittyä katoliseen kirkkoon. Sain erinomaisen opettajan, isä Reinier Brügemannin, joka opetti minua vuoden ajan joka maanantai, kaksi tuntia.

Kävimme läpi Pitkiewiczin katekismusta kohta kohdalta, muistan vieläkin miltä kirja tuoksui. En tiennyt, että olin aloittamassa elämän pituista matkaa.

Kaikki, mikä liittyi katolilaisena olemiseen ja elämiseen, täytyi opetella. Huomasin, ettei riittänyt pelkkä tieto teologisista totuuksista. Ei riittänyt se, että tiesi ja tunsikin kirkon totuudet. Niille piti antaa elämä, eikä se aina ollut niin yksinkertaista. Toisaalta olen iloinen siitä, että oma käänntymykseni alkoi itseni sisältä, omasta hakemisesta ja etsimisestä, eikä ulkopuolisista vaikutteista, niitä kun ei silloin ollut. Katolisuus oli suuri, tuntematon maa, johon astui ihmetellen, varovasti, hiukan pelossa, mutta kuitenkin valmiina kohtaamaan yllätyksiäkin. Matka oli alkanut, enkä arvannut miten pitkä ja väliin vaikeakin siitä oli tuleva. Olen yhä sillä matkalla.

Katolisuuteen sisältyy uskomattoman paljon historiaa, traditioita, legendoja, uskomuksia ja väärinkäsityksiä, ylä- ja alamaikiä, hyviä paaveja, huonoja paaveja, ystäviä ja vihemiehiä, kateutta, tyhmyyt-

Ilmoitukset

 Studium Catholicum

4-DAY SUMMER COURSE

Beginner's Hebrew – a refresher course & The Creation of the Jewish Religion: Sources, Tradition, Innovation

- June 14th–17th, 2018 at the Studium Catholicum.
- The fee is 40 euros.
- The course will be in the evening on weekdays and from morning to afternoon on the weekend.

Information:
lucia.indren@studium.fi
www.studium.fi • Ritarikatu 3 A, Helsinki

EXPLORING WHAT WE MEAN BY "carmelite spirituality"

1-day retreat with Fr. Matthew Blake ocd (Oxford)
Saturday 5 May, 2018, 9:30 to 15:30
at St. Mary's parish hall,
Mäntytie 2, Helsinki
* * *

- conference: Carmelite Spirituality – a BIBLICAL, HISTORICAL AND SPIRITUAL OVERVIEW
- conference: The call to prayer and contemplation – the charism of St. Teresa
- conference: A Way of healing, growth and transformation – what is carmel for St. John of the cross?

Registration deadline: 27 april 2018
REGISTRATION:
050-3410248 or kahanpaa@ulc.jyu.fi
The 25 euro retreat fee COVERS LUNCH AND 2 X COFFEE / TEA.

 Studium Catholicum

Academicum Catholicumin kevätöjelmä Studium Catholicumissa 2018
Academicum Catholicums program på Studium Catholicum våren 2018

To 19.4. Lektor em. Heidi Tuorila-Kahanpää: Varför bli katolik? Greta, Anastasie och Ingrid gjorde det.

19.5. Kevätretki Louhisaareen. Lisätietoja tulee myöhemmin. 19.5. Vårutflykt till Villnäs. Mer information kommer senare.

Kaikille avoimet ja ilmaiset luennot pidetään Studium Catholicumin tiloissa (Ritarikatu 3A, 3. krs) torstai-iltaisin klo 19.00. Ovet avautuvat klo 18.30, ja luentojen jälkeen on pieni kahvitarjoilu. Sydämellisesti tervetuloa!

Föreläsningarna hålls på Studium Catholicum (Riddaregatan 3A, 3. vån.), på torsdagskvällar kl 19.00. Dörrarna öppnas kl 18:30. De kostnadsfria föreläsningarna är öppna för alla intresserade och efteråt bjuds det på kaffe. Varmt välkomna!

AC:n jäseneksi voi liittyä maksamalla jäsenmaksun 10€ AC:n tilille FI6120012000513060
Man kan bli medlem genom att betala medlemsavgiften 10€ på AC:s konto FI6120012000513060

Pyhän Henrikin yhdistyksen vuosikokous

Pyhän Henrikin yhdistyksen vuosikokous pidetään 10.5.2018 klo 17.00 Pyhän Henrikin seurakuntasalin kabinetissa.
Esillä sääntömääräiset asiat. Tervetuloa.

Verbi Dei sono
Schola cantorum

Gregoriaanista laulua häihin, hautajaisiin ja muihin tilaisuuksiin. *Gregorian chant for weddings, funerals and other occasions.*
Yhteys, Contact: Markus Mäkelä 044-5021206.

Uutuudet ja klassikot – kauppa netistä
katolinenkirjakauppa.net

Hiippakunnan kesäleiri kutsuu!

Kesäleirille!
Kesäleiri on tarkoitettu 5–13v. lapsille sekä nuorille ja se pidetään 11.–16.–21.6.2018 Markkulan leirikeskuksessa lähellä Haminaa.

Leirin hinta on 160e/viikko täyshoidolla.
Ilmoittautuminen:
sisar Barbara puh. 040-9644529
tai: sisar.barbara@gmail.com

Tervetuloa mukaan!

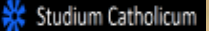
Akvinolaisen lukupiiri Studium Catholicumissa

Veli Gabrielin OP johtama lukupiiri tutustuu Tuomas Akvinolaiseen Summa Theologiaen pohjalta Studium Catholicumissa kerran kuukaudessa maanantai-iltana. Tervetuloa!

Maanantaina 15.1, 19.2, 19.3, 23.4, 28.5 klo. 18.30-20.00

 Studium Catholicum
Ritarikatu 3A, 00170 Helsinki www.studium.fi

Yleisvikaari - Vicar General
Raimo Goyarrolan
puhe
Turun piispa Hemming-kirja

- Miksi hän on autuas?
- Prosessi pyhimykseksi
- Mitä voimme tehdä Suomessa edistääksemme hänen julistamistaan pyhimykseksi?
- Why was he beatified?
- The process of canonisation
- What can we do in Finland to promote his canonisation?

Studium Catholicumissa
Torstai 26.4.2018 klo 19.00

The talk will be in Finnish with a summary in English

 Studium Catholicum Ritarikatu 3A, 00170 Helsinki www.studium.fi

Piknik-päivä !
Picnic Day !
Sunday June 10th, 2018
12.30-15.30 at Kaivopuisto

Helsingin hiippakunta on tulossa yhä kansainvälisemmäksi jo yli 80 kansallisuudellaan. Kokoontumme tutustumaan toisiimme nyyttäri-hengessä. Tuokaa paikalle vapaasti omien maiden erikoisherkuja.

In the Diocese of Helsinki there are now about 80 different nationalities. Let's get together to know each other. Join the picnic after Mass and bring food specialties from your country of origin.
Singing, bonding, praising, and enjoying the food!

Organised by: The Welcoming Team
More programmes see:
www.studium.fi

TÖÖLÖN HAUTAUSTOIMISTO
Caritas Seurakuntapalvelu - Helsinki
09 628 398
Mechelininkatu 32, Taivallahden kasarmirakennus
www.toolonhautaustoimisto.fi

Huom! Kaikkia ilmoittajia ja kirjoittajia pyydetään painokkaasti pitämään kiinni sivun 2 alalaidassa annetuista aineiston viimeisistä jättöpäivistä (deadline).
Toimitus ei voi taata, että viimeisen jättöpäivän jälkeen toimitettuja muutoksia ehdittäisiin huomioida. Deadline on aina 10 päivää ennen lehden julkaisupäivää, joka on kuukauden toinen perjantai.

Kardinaali Karl Lehmann

Kardinaali Karl Lehmann, Vatikaanin II kirkolliskokouksen jälkeisen Saksan ehkä merkittävien kirkollisten vaikuttajien – paavi Benedictuksen ohella – on kuollut. Hän kuoli 81 vuoden ikäisenä varhain sunnuntaiaamuna 11. maaliskuuta 2018. Karl Lehmann oli Mainzin hiippakunnan piispa peräti 33 vuoden ajan ja johdatti myös Saksan piispainkokousta kahden vuosikymmenen ajan.

Mainzin nykyinen piispa Peter Kohlgraf sanoi kuolinuutisesta kerroessaan koko hiippakunnan surevan suuresti "kirkon ulkopuolellakin korkeasti arvostettua teologia, intohimoista tunnustustenvälisten siltojen rakentajaa ja uskon todistajaa keskellä yhteiskuntaa". Hänen mukaansa kirkko "on menettänyt piispan, joka oli kaikkien rakastama ja joka elämänilonsa, inhimillisyytensä ja uskontodistuksensa avulla saavutti suuria asioita monien toimintavuosiensa aikana".

Kardinaali Lehmannin kuolinuuteen äärellä rukoilivat hänen taloudestaan avustaneet sääntökuntasisaret ja joukko häntä hoitanutta henkilökuntaa. Kardinaali Lehmann oli syyskuussa 2017 saanut aivoverenvuodon ja päässyt lopulta kotihoitoon joulukuussa. Maaliskuun alussa piispa Kohlgraf pyysi hiippakuntalaisia rukoilemaan emerituspiispansa puolesta, jonka voimat olivat ehtymässä. Lehmann itse oli sanonut olevansa "jo lähdessä viimeiselle matkalleen tällä maanpäällisellä pyhiinvaelluksella".

Hautajaiset

Kardinaali Lehmannin hautajaiset järjestettiin Mainzin katedraalissa keskiviikkona 21.3.2018. Niihin osallistui kardinaalin sukulaisten lisäksi lukuisia kardinaaleja, kymmeniä arkkipiispoja ja piispoja ja satoja pappeja sekä suuri joukko muiden tunnustusten ja uskontojen sekä valtiovallan edustajia. 350 kutsuvieraan lisäksi hautajaismessuun osallistui joko katedraalissa tai sen viereisissä tiloissa kuvaruudun välityksellä yhteensä lähes 8000 ihmistä. Pohjoismaiden piispainkokousta hautajaisissa edusti Helsingin piispa Teemu Sippo SCJ, joka itsekkin oli Lehmannin oppilas.

Kardinaalin arkku, joka oli ollut nähtävillä läheisessä augustinolaiskirkossa, tuotiin surukulkueessa katedraaliin vain yhden kirkonkellon soidessa. Hautajaismessun vietti kardinaali Lehmannin seuraaja Mainzin piispanistuimella, Peter Kohlgraf. Messun jälkeen kardinaalin arkku vietiin katedraalin kryptaan, jossa on piispojen hautakammio.

Piispa Kohlgraf piti hautajaismessussa vaikuttavan saarnan, jossa hän nosti esiin kolme eri huomiota kardinaalin elämästä, ajattelusta ja opetuksesta.

Kuva Magnus Löfving

Pysykää uskossanne lujina

Kardinaali Lehmannin vaakunan tunnuslause kuului: "State in Fide", suomeksi "Pysykää uskossanne lujina". Tähän tunnuslauseeseen kardinaali viittaa myös omassa hengellisessä testamentissaan, jonka hän oli kirjoittanut vuonna 2009: "Teologia ja kirkko ovat pitäneet minut hengissä. Niin valitsisin uudestaan! Me kaikki olemme kaivautuneet syvälle tähän maailmaan ja tämänpuoleiseen, myös kirkossa. Tämä pätee myös

minuun. Pyydän sitä Jumalalta ja ihmisiltä anteeksi. Uudistuksen on tultava syvästä uskosta, toivosta ja rakkaudesta. Siksi julistan kaikille tunnuslauseeni sanoja, jotka tulevat pyhäältä Paavalilta ja jotka tulevat minulle koko ajan tärkeämmiksi: 'Pysykää uskossanne lujina!'"

Piispa Kohlgraf sanoi kardinaalin taroittaneen, että meidän on varottava kiusausta yrittää suunnitella ja tehdä kaikkea, ikään kuin hallinto, suunnitteleminen ja materiaallinen omaisuus olisi

ratkaisevaa. "Mutta kuollut kardinaalimme kehottaa meitä elämään ensimmäiseksi uskosta, toivosta ja rakkaudesta, ennen kuin aloitamme 'tekemisen'. ... Tärkein edellytys Jumalan löytämiseksi on, ettei kiinnity etualalla olevaan, ettei pidä maallista ja väliaikaista viimeisenä ja tärkeimpänä."

Sillanrakentaja

Kardinaali tunnettiin myös sillanrakentajana. Hän oli avoin ja kiinnostunut monenlaisista asioista. Hän halusi koko elämänsä ajan rakentaa siltoja uskon ja järjen välille samoin kuin kirkon eri laidoille ajautuneiden yksittäisten ryhmien välille. Tästä on osoituksena hänen saamansa arvostus ekumeenisten veljien ja sisarten keskuudessa. Lehmannin mukaan hänelle oli tärkeää "ykseus uskossa elämämme moninaisuudessa, ilman silmälappuja ja yksimuotoisuutta".

Tällä asenteella kardinaali sai paljon sympatiaa mutta myös kritiikkiä. "Joka antautuu elämälle eikä pidä totuutta vain joukkona totuuksia, joiden on pysyttävä koskemattomina, altistuu kritiikille. Tuntemme häntä työllistäneitä teemoja: esimerkiksi kysymyksen aborttineuvonnasta, haavoittuneissa suhteissa elävien ihmisten mahdollisesta päättämisestä kommuuniolle." Vaikka hän joutuikin joskus taipumaan, hän ei katkeroitunut.

Kardinaali Lehmann ei rakentanut siltoja vain korkeiden viranhaltijoiden välille. "Kirkon on käännyttävä ihmisten puoleen." Kardinaali löysikin nopeasti yhteyden myös kaikkiin ihmisiin, joita hän kohtasi hiippakunnassaan ja sen ulkopuolella – huumorinsa, naurunsa ja ystävällisen läheisyytensä avulla.

Johanneksen luottamus

Kardinaalin henkilökohtaisesta harmaudesta ei yleensä ole paljon puhuttu. Yksi viite siihen kuitenkin on, nimittäin hänen kotiseudullaan tunnettu Johannesminne-kuva, jossa esitetään apostoli Johannes nojaamassa Kristuksen rintaa vasten. Tämä kuva roikkui myös kardinaalin kuolinuuteen yläpuolella. Se on "ilmaus syvästä ystävydestä, rauhasta ja turvallisuuden tunteesta".

Piispa Kohlgraf jatkaa: "Minä näen tämän kuvan tänään myös kuvana kardinaalimme toivosta sairauden, kuoleman ja kuoleman edessä. Hänen toivonsa on Kristus itse, hänen rakkautensa, joka vie kuoleman ylitse." Hengellisen testamenttinsa lopussa kardinaali toteaa: "Lopulta minulle on käynyt yhä selvemmäksi, kuinka pelottavaa valta on ja se, miten ihminen sitä käyttää. Raaka ajattelu ja holtiton vallantavoittelu kuuluvat mielestäni terävimpiin epäuskon ja synnin ilmauksiin. Puolustautukaa sitä vastaan! Yhä enemmän kuulen korvissani Jeesuksen sanat Luukkaalle: 'Mutta kun Ihmisen Poika tulee, löytääkö hän uskomaan päältä?'"

Elämänvaiheet lyhyesti

KARDINAALI KARL LEHMANN, Mainzin emerituspiispa, syntyi 16.5.1936 Sigmaringenissa Saksassa. Hänet vihittiin papiksi Freiburgin (im Breisgau) arkkihiippakuntaa varten 10.10.1963. Hän oli valmistunut filosofian ja teologian tohtoriksi Rooman Paavillisesta Gregoriana-yliopistosta.

Karl Lehmann toimi isä Karl Rahnerin avustajana Münsterin yliopistossa. Habilitaationsa jälkeen hän opetti dogmatiikkaa Mainzin Johannes Gutenberg -yliopistossa. Hän oli Saksan katolilaisten keskuskomitean ja ekumeenisen Jaeger-Stählin-piirin jäsen. Myöhemmin hän opetti myös Freiburgin Albert-Ludwig-yliopistossa, oli Kansainvälisen teologisen komission jäsen ja toimitti Saksan liittotasavallan hiippakuntien yhteisen ns. Würzburgin synodin (1971-1975) asiakirjojen julkaisuja.

21.6.1983 paavi Johannes Paavali II nimitti Lehmannin Mainzin piispaksi. Hänet vihittiin piispaksi 2.10. samana vuonna. Hän toimi Saksan piispainkokouksen puheenjohtajana 20 vuoden ajan vuoteen 2008 saakka. Vuonna 1991 hän oli piispainsynodin ensimmäisen Eurooppaa käsitelleen erityiskokouksen erityissihteeri.

Paavi Johannes Paavali II nimitti hänet kardinaaliksi konsistorissa 21.2.2001 ja uskoi hänen hoitoonsa pyhän Leo I:n titulaarikirkon. Kardinaali Lehmann jäi eläkkeelle Mainzin piispan virasta 16.5.2016. Hän osallistui huhtikuussa 2005 konklaaviin, joka valitsi paaviksi paavi Benedictus XVI:n, ja maaliskuussa 2013 konklaaviin, joka valitsi paaviksi paavi Franciscuksen.

Karl Lehmann kuoli 11.3.2018 ja hänen hautajaisensa pidettiin Mainzin katedraalissa 21.3.2018.